

ALGEMENE INKOOP- EN ONDERAANNEMINGSVOORWAARDEN

Deze Algemene Inkoop- en Onderaannemingsvoorwaarden worden gehanteerd door **Aannemersbedrijf Fried van de Laar, Handelsweg 1, 5683 PS te Best** met als inschrijvingsnummer KVK 17.10.40.78 te Eindhoven voor werken uitgevoerd in België.

I. ALGEMEEN GEDEELTE

Artikel 1 Algemeen

1.1 In deze algemene voorwaarden wordt verstaan onder:

- "**de opdrachtgever**": Aannemersbedrijf Fried van de Laar B.V.
- "**de opdrachtnemer**": elke natuurlijke of rechtspersoon met wie de opdrachtgever over de totstandbrenging van een overeenkomst onderhandelt en/of met wie de opdrachtgever een overeenkomst sluit.
- "**opdracht**": de door de opdrachtgever opgedragen levering van zaken en/of uitvoering van werken.
- "**overeenkomst**": elke overeenkomst inzake de levering van zaken en/of de uitvoering van werken, die tussen de opdrachtgever en de opdrachtnemer tot stand komt, alsmede elke aanvulling daarop en/of wijziging daarin, alsook alle (rechts)handelingen ter voorbereiding (waaronder de aanvraag van de opdrachtgever en de offerte van de opdrachtnemer) en ter uitvoering daarvan.
- "**levering van zaken**": alle werkzaamheden en diensten, die verband houden met de levering van zaken, voor zover deze niet vallen onder "uitvoering van werken".
- "**uitvoering van werken**": het verrichten van ontwerp- en/of uitvoeringswerkzaamheden, waaronder het tot stand brengen van een stoffelijk werk, en/of het verrichten van diensten, al dan niet gepaard gaande met de levering van zaken.
- "**hoofdovereenkomst**": de overeenkomst tussen de opdrachtgever en de principaal.
- "**de principaal**": de opdrachtgever / bouwheer volgens de hoofdovereenkomst. - "**de bouwdirectie**": de bouwdirectie volgens de hoofdovereenkomst.
- "**de manager**": de manager / directie volgens de hoofdovereenkomst

1.2 Deze Algemene Inkoop- en Onderaannemingsvoorwaarden zijn van toepassing op alle aanvragen van en opdrachten door de opdrachtgever.

1.3 Deze Algemene Inkoop- en Onderaannemingsvoorwaarden maken van rechtswege deel uit van de overeenkomst. De toepassing van de algemene voorwaarden van de opdrachtnemer wordt van rechtswege uitgesloten.

1.4 Indien de overeenkomst betrekking heeft op de levering van zaken is naast het bepaalde in het ALGEMEEN GEDEELTE (I) het bepaalde in het BIJZONDER GEDEELTE INKOOPVOORWAARDEN (II A) toepasselijk. Ingeval van tegenstrijdigheid prevaleert in dat geval het bepaalde in het BIJZONDER GEDEELTE INKOOPVOORWAARDEN.

i Indien de overeenkomst betrekking heeft op uitvoering van werken is naast het bepaalde in het ALGEMEEN GEDEELTE (I) het bepaalde in het BIJZONDER GEDEELTE ONDERAANNEMINGSVOORWAARDEN (II B) toepasselijk. Ingeval van tegenstrijdigheid prevaleert in dat geval het bepaalde in het BIJZONDER GEDEELTE ONDERAANNEMINGSVOORWAARDEN.

- 1.5 De voertaal betreffende alle zaken gerelateerd aan de overeenkomst is de Nederlandse taal.

Artikel 2 Offertes van de opdrachtnemer; totstandkoming van de overeenkomst

- 2.1 Een aanvraag van de opdrachtgever tot het uitbrengen van een offerte is steeds vrijblijvend.
- 2.2 Een offerte van de opdrachtnemer is onherroepelijk, tenzij de opdrachtnemer uitdrukkelijk en schriftelijk vóór of tijdens het uitbrengen van de offerte gesteld heeft dat deze herroepelijk is.
- 2.3 De offerte van de opdrachtnemer wordt gedurende een periode van 3 maanden aangehouden.
- 2.4 De overeenkomst tussen de opdrachtgever en de opdrachtnemer komt tot stand na schriftelijke aanvaarding door de opdrachtgever van de door de opdrachtnemer uitgebrachte offerte.

Artikel 3 Aanvaarding van opdracht; overeenkomst

- 3.1 De opdrachtnemer dient een hem toegestuurde opdracht ongewijzigd en ondertekend aan de opdrachtgever binnen 8 dagen na datum verzending van de opdracht, terug te bezorgen. Indien de opdrachtnemer in gebreke blijft de opdracht terug te bezorgen en binnen de voormelde termijn van 8 dagen geen bezwaar maakt tegen de inhoud van de opdracht, dan wel met de uitvoering van de opdracht is begonnen, wordt de opdracht geacht aanvaard te zijn onder de voorwaarden zoals vermeld in de opdracht en onder onderhavige algemene voorwaarden, onverminderd het bepaalde in artikel 5 van deze algemene voorwaarden (Opschortende voorwaarden).
- 3.2 Op alle overeenkomsten zijn van toepassing, als maken zij er integraal deel van uit :
 - a. alle op de opdracht betrekking hebben technische- en administratieve bepalingen en de daarbij behorende stukken (hierin begrepen o.m. tekeningen, een bij de opdracht behorende opdrachtdefinitie, bestek, werkschrijving, stappenplan per project, processen-verbaal, opnames, staat van bevinding, bestekswijzigingen, toelichtingen, aanvullingen en uitvoeringsrichtlijnen);
 - b. deze algemene voorwaarden;
 - c. al het overige waartoe de opdrachtgever uit hoofde van de hoofdovereenkomst ten aanzien van de principaal en/of de bouwdirectie gehouden is, ingeval deze gehoudenheid direct of indirect verbonden is met de opdracht.De bepalingen van de overeenkomst hebben te allen tijde voorrang op de inhoud van artikel 3.2 a, b en/of c.
- 3.3 Bij onderlinge tegenstrijdigheid van de in lid 2 van dit artikel sub a, b en c genoemde bepalingen en/of stukken, heeft geen van deze bepalingen en/of stukken voorrang op de ander, maar dienen de bepalingen en/of stukken in onderling verband te worden bekeken. Onverminderd artikel 3.5, gelden volgende richtlijnen hierbij:
 - a. een nieuw geschreven document gaat voor een oud geschreven document;
 - b. een beschrijving gaat voor een tekening;
 - c. een bijzondere regeling gaat voor een algemene regeling.
- 3.4 De op de opdracht betrekking hebbende stukken liggen voor de opdrachtnemer bij de opdrachtgever ter inzage. Desgevraagd zullen kopieën van deze stukken aan de opdrachtnemer worden bezorgd. De opdrachtnemer wordt geacht inzage te hebben gehad in het bestek, alle tekeningen en alle andere ter zake relevante bescheiden, alsmede alle door hem gewenste inlichtingen te hebben verkregen.
- 3.5 Op de opdrachtnemer rust de verplichting om de opdracht en alle daarop betrekking hebbende stukken te controleren. Indien de opdrachtnemer in de opdracht en de daarop betrekking hebbende stukken onduidelijkheden, fouten en/of gebreken opmerkt, is hij verplicht, alvorens hij tot uitvoering, aanmaak of

- levering overgaat, de opdrachtgever onverwijld daarop te wijzen en verduidelijking te vragen, bij gebreke waarvan de opdrachtnemer aansprakelijk is voor alle mogelijke schade die het gevolg is van zijn nalatigheid.
- 3.6 Aanvullingen op en wijzigingen van bepalingen in de overeenkomst en/of de daarvan - overeenkomstig artikel 3.2- deel uitmakende stukken, binden de opdrachtgever enkel indien en voor zover deze door de opdrachtgever schriftelijk zijn aanvaard.
- 3.7. De opdrachtnemer is verplicht, om bij de uitvoering van de opdracht, de orders en aanwijzingen op te volgen die door de opdrachtgever worden gegeven. Dit ontheft de opdrachtnemer niet van zijn professionele verantwoordelijkheid, die onder alle omstandigheden volledig op de opdrachtnemer blijft rusten.

Artikel 4 Integriteit

- 4.1 De opdrachtgever hanteert de volgende ondernemingsprincipes:
- a. respectvolle omgang met opdrachtgevers, opdrachtnemers, medewerkers en gemeenschappen;
 - b. erkennen van verantwoordelijkheid met betrekking tot het milieu, ook met het oog op toekomstige generaties;
 - c. creëren van economische waarde op een integere, duurzame wijze.
- 4.2 Indien en voor zover de opdrachtnemer een eigen (branche) gedragscode hanteert die minimaal voldoet aan de hierboven vermelde principes, geldt dat de opdrachtnemer, zijn medewerkers, door hem ingeschakelde onderaannemers, arbeidskrachten en leveranciers bij de uitvoering van de opdracht de normen in acht nemen zoals die zijn neergelegd in de eigen gedragscode van de opdrachtnemer.
- 4.3 De opdrachtgever en de opdrachtnemer beschouwen gezondheid en veiligheid als prioriteit. Partijen hechten belang aan het continu verbeteren en handhaven van hun prestaties op het vlak van veiligheid en gezondheid en dit voor al hun medewerkers en voor allen die in aanraken komen met hun activiteiten.
- 4.4 De opdrachtnemer garandeert dat de aanbidding(en) die hij in het kader van de onderhavige overeenkomst heeft gedaan, op rechtmatige wijze tot stand is (zijn) gekomen en meer in het bijzonder dat deze aanbidding(en) tot stand is (zijn) gekomen zonder overeenkomst of onderling afgestemde gedragingen met mede-inschrijvers, onderaannemers en/of andere derden die ertoe strekken, hebben gestrekt, ten gevolge hebben of hebben gehad dat de mededinging onrechtmatig is, verhinderd of beperkt wordt en/of prijzen daardoor onrechtmatig zijn of worden verhoogd.

Artikel 5 Opschortende voorwaarden

- 5.1. De overeenkomst wordt gesloten onder de volgende opschortende voorwaarden:
- het werk, waarvoor de opdrachtgever aan de principaal een aanbod heeft gedaan, is conform dat aanbod door de principaal aan de opdrachtgever opgedragen, en
 - de principaal heeft de opdrachtgever goedkeuring verleend voor het inschakelen door de opdrachtgever van de opdrachtnemer.

Artikel 6 Hoofdelijkheid

- 6.1 Indien de overeenkomst is gesloten tussen de opdrachtgever en twee of meer opdrachtnemers gezamenlijk, dan wel enige verplichting uit die overeenkomst op twee of

meer (rechts)personen rust, zijn deze opdrachtnemers en (rechts)personen voor het geheel hoofdelijk gebonden jegens de opdrachtgever.

Artikel 7 Eigendom van bescheiden, modellen, ontwerpen etc.

- 7.1 De tot de overeenkomst behorende bijlagen als bedoeld in artikel 3.2 van deze voorwaarden (Aanvaarding van opdracht; overeenkomst), alsmede de tekeningen, berekeningen en andere bescheiden, modellen, werkwijzen e.d., computerbestanden en andere (al dan niet elektronische) informatiedragers, die de opdrachtgever aan de opdrachtnemer heeft verstrekt, die de opdrachtnemer voor de opdracht heeft gemaakt of heeft laten maken, of die de opdrachtnemer, in samenwerking met of in opdracht van de opdrachtgever heeft ontwikkeld, blijven of worden eigendom van de opdrachtgever en dienen op zijn eerste verzoek aan hem te worden terugbezorgd door de opdrachtnemer.
- 7.2 Het is de opdrachtnemer niet toegestaan van de in het vorige lid bedoelde zaken gebruik te maken op een andere wijze dan het gebruik ten behoeve van en als voorzien in de overeenkomst. Het gebruik van voornoemde zaken is geheel voor risico van de opdrachtnemer.
- 7.3 De opdrachtnemer zal de in dit artikel bedoelde zaken uiterlijk bij de levering van de zaken/oplevering van het werk aan de opdrachtgever ter beschikking stellen, bij gebreke waarvan de opdrachtgever de betaling kan opschorten, totdat deze door hem zijn ontvangen.

Artikel 8 Intellectuele eigendomsrechten

- 8.1 De intellectuele eigendomsrechten, waaronder de auteursrechten, de rechten als bedoeld in het Benelux-verdrag inzake de intellectuele eigendom, de octrooirechten, en daarvan afgeleide rechten, die rusten op de (van de overeenkomst deel uitmakende) stukken als bedoeld in artikel 3.2 (Aanvaarding van opdracht; overeenkomst), alsmede de op de in artikel 7.1 (Eigendom van bescheiden, etc.) opgenoemde bescheiden, die door de opdrachtgever aan de opdrachtnemer zijn verstrekt, komen met uitsluiting van ieder ander aan de opdrachtgever toe.
- 8.2 De opdrachtnemer draagt, voor zover nodig, door het sluiten van de overeenkomst de hiervoor bedoelde intellectuele eigendomsrechten over aan de opdrachtgever.
- 8.3 De opdrachtnemer heeft naast de prijs die hij voor de opdracht van de opdrachtgever ontvangt geen recht op (bijkomende) vergoeding voor en in verband met de overdracht van de in het eerste lid bedoelde rechten.
- 8.4 De opdrachtgever geldt als maker of ontwerper van de in artikel 7.1 (Eigendom van bescheiden, etc.) bedoelde zaken.
- 8.5 De opdrachtnemer garandeert dat de uitvoering van de overeenkomst geen inbreuk op enig recht van intellectuele eigendom van derden zal opleveren. De opdrachtnemer vrijwaart de opdrachtgever zonder enige beperking voor aanspraken van derden wegens inbreuk op deze rechten. De uit dit lid voortvloeiende verplichtingen van de opdrachtnemer blijven ook na beëindiging van de overeenkomst voortduren.
- 8.6 Ingeval van schending van de bepalingen in onderhavig artikel, zal de opdrachtnemer aan de opdrachtgever, van rechtswege en zonder verdere ingebrekestelling, een forfaitaire schadevergoeding ten bedrage van 50.000,00 EUR per overtreding en ten bedrage van 5.000,00 EUR per kalenderdag dat de overtreding voortduurt, verschuldigd zijn; en dit onverwijld het recht van de opdrachtgever om een hogere schadevergoeding te vorderen, ingeval de omvang van de bewezen schade groter is.

Artikel 9 Geheimhouding

- 9.1 De opdrachtnemer verplicht zich tot geheimhouding tegenover derden van de inhoud van de overeenkomst, waaronder de in artikel 3.2 (Aanvaarding van opdracht; overeenkomst) bedoelde stukken, de in artikel 7.1 (Eigendom van bescheiden, etc.) bedoelde

bescheiden, de constructies, de schema's, andere bedrijfsinformatie en knowhow, in de meest ruime zin van het woord, die door de opdrachtgever in het kader van de overeenkomst ter kennis van de opdrachtnemer zijn gebracht of waarvan de opdrachtnemer, in het kader van de overeenkomst, op eender welke wijze kennis heeft genomen.

- 9.2 De opdrachtnemer zal de door hem bij de uitvoering van de overeenkomst betrokken personeelsleden en/of door hem ingeschakelde derden schriftelijk tot dezelfde geheimhouding verplichten.
- 9.3 Deze geheimhoudingsplicht blijft ook na beëindiging van de overeenkomst voortduren.
- 9.4 Ingeval van schending van onderhavige bepaling, zal de opdrachtnemer aan de opdrachtgever, van rechtswege en zonder verdere ingebrekestelling, een forfaitaire schadevergoeding ten bedrage van 5.000,00 EUR per overtreding en ten bedrage van 500,00 EUR per kalenderdag dat de overtreding voortduurt, verschuldigd zijn; en dit onverminderd het recht van de opdrachtgever om een hogere schadevergoeding te vorderen, ingeval de omvang van de bewezen schade groter is.

Artikel 10 Niet-concurrentie / niet-afwerving

- 10.1 De opdrachtnemer zal zich onthouden van het rechtstreeks of onrechtstreeks, doen van prijsopgaven en/of aanbiedingen aan de principaal, daaronder begrepen die voor uitbreidingen en/of wijzigingen, betreffende het werk waarvoor door de opdrachtgever met de principaal onderhandelingen worden gevoerd of een (hoofdaannemings)overeenkomst wordt of is aangegaan.
- 10.2 De opdrachtnemer zal zich, tijdens de looptijd van de overeenkomst en voor een periode van 12 maanden na het einde van de overeenkomst, onthouden van het rechtstreeks of onrechtstreeks (al dan niet actief) werven en/of in dienst nemen van en/of werkzaamheden laten verrichten door werknemers van de opdrachtgever of één van de aan de opdrachtgever gelieerde vennootschappen.
- 10.3 Ingeval van schending van onderhavige bepaling, zal de opdrachtnemer aan de opdrachtgever, van rechtswege en zonder verdere ingebrekestelling, een forfaitaire schadevergoeding ten bedrage van 5.000,00 EUR per overtreding en ten bedrage van 500,00 EUR per kalenderdag dat de overtreding voortduurt, verschuldigd zijn; en dit onverminderd het recht van de opdrachtgever om een hogere schadevergoeding te vorderen, ingeval de omvang van de bewezen schade groter is.

Artikel 11 Overdracht van de overeenkomst

- 11.1 Zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever, aan welke toestemming voorwaarden kunnen worden verbonden, is het de opdrachtnemer niet toegestaan de uitvoering van de overeenkomst geheel of gedeeltelijk aan een derde over te dragen of de uitvoering ervan geheel of gedeeltelijk te laten gebeuren in het kader van een vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid, aangegaan met een derde, of verder te laten uitvoering in onderaanneming door een derde.
- 11.2 Het niet naleven van dit verbod zal als een ernstige tekortkoming in hoofde van de opdrachtnemer worden beschouwd, dewelke, conform artikel 22 (Gehele of gedeeltelijke ontbinding) de ontbinding van de overeenkomst tot gevolg kan hebben.
- 11.3 Bovendien zal de opdrachtgever, indien de opdrachtnemer dit verbod schendt en toch zonder voorafgaande toestemming van de opdrachtgever het geheel of een gedeelte van de werken laat uitvoeren door een derde, gerechtigd zijn om 5% van de waarde van de overgedragen werken (exclusief BTW) in te houden op de afrekening van de opdrachtnemer.
- 11.4 Indien de opdrachtnemer het werk, na verkregen toestemming, overdraagt aan een derde, dient hij hiervan onverwijld een schriftelijk contract op te stellen, waarvan de voorwaarden van deze overeenkomst dienen deel uit te maken, waarin dat de opdrachtgevende opdrachtnemer daarin de rechtspositie inneemt van de opdrachtgever

en de opdrachtnemende leverancier/onderaannemer die van de opdrachtnemer. De opdrachtnemer verbindt er zich uitdrukkelijk toe hetzelfde verbod van overdracht van de overeenkomst en voorafgaande toestemmingsverplichting op te leggen aan de derde.

- 11.5 De overdracht van de overeenkomst, laat de verplichtingen die de opdrachtnemer uit hoofde van de overeenkomst jegens de opdrachtgever heeft, ongemoeid.
- 11.6 Indien de opdrachtnemer het werk, na verkregen toestemming, overdraagt aan een derde, zal de opdrachtnemer waken over diens in voorkomend geval vereiste erkenning en het niet-bezitten van sociale en fiscale schulden. De opdrachtnemer zal de opdrachtgever vrijwaren voor eventuele aanspraken van (het personeel van deze) derde.
- 11.7 Indien de opdrachtnemer de uitvoering van de overeenkomst geheel of gedeeltelijk aan een derde overdraagt, is hij verplicht de gestelde (administratieve) voorschriften strikt na te leven om gevrijwaard te zijn tegen een eventuele aansprakelijkheidvordering in het kader van de (keten)aansprakelijkheid inzake sociale en fiscale schulden en inzake de niet (correcte) betaling van lonen. De vrijwaringverplichting van de opdrachtnemer als bedoeld in artikel 17 (Aansprakelijkheid en vrijwaring) geldt in deze onverkort.

Artikel 12 Uitzendkrachten

- 12.1 Zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever, aan welke toestemming voorwaarden kunnen worden verbonden, is het de opdrachtnemer niet toegelaten bij de uitvoering van het werk gebruik te maken van uitzendkrachten of van enig ander ter beschikking gestelde personen.
- 12.2 De opdrachtnemer ziet erop toe dat hij, indien hij toestemming zou verkrijgen, enkel gebruik maakt van uitzendkrachten ter beschikking gesteld door een, in het landsgedeelte waar de bouwplaats gelegen is, erkend uitzendbureau.
- 12.3 Ingeval de opdrachtnemer, na verkregen toestemming, gebruik maakt van uitzendkrachten, is de opdrachtnemer verplicht de administratieve voorwaarden strikt na te leven om gevrijwaard te zijn tegen een eventuele aansprakelijkheidvordering in het kader van de regelgeving inzake uitzendkrachten. De vrijwaringverplichting van de opdrachtnemer als bedoeld in artikel 17 (Aansprakelijkheid en vrijwaring) geldt in deze onverkort.

Artikel 13 Compensatie

De opdrachtgever is gerechtigd de aan de opdrachtnemer verschuldigde bedragen, uit hoofde van eender welke overeenkomst en/of schadevergoeding geheel of gedeeltelijk te compenseren met hetgeen zij zelf of één van haar gelieerde vennootschappen van de opdrachtnemer te vorderen heeft.

Artikel 14 Prijs en hoeveelheid

- 14.1 Tenzij schriftelijk anders is overeengekomen, zijn alle prijzen vast en niet voor herziening vatbaar. Er vindt geen verrekening plaats wegens stijging van lonen, prijzen en andere kostenverhogende factoren, tenzij anders is overeengekomen. De prijs omvat alle werkzaamheden en kosten, die nodig zijn voor het bekomen van het beoogde resultaat.
- 14.2 Alle prijzen gelden voor levering van de zaken op de in artikel 31 (Plaats van levering) bedoelde plaats en zijn inclusief alle in- en uitvoerrechten, overige heffingen en belastingen en inclusief alle verzekeringskosten of eender welke kosten, maar exclusief B.T.W. Valutaverschillen (verschillen in wisselkoers tussen het moment van bestellen en leveren/factureren) hebben evenmin invloed op de prijs.
- 14.3 Tenzij in de overeenkomst uitdrukkelijk is bepaald dat het gaat om verrekenbare hoeveelheden, zijn de in de overeenkomst vermelde hoeveelheden zo nauwkeurig mogelijk opgegeven en dient de hoeveelheid, zowel in meer als in min, te worden

aangepast indien het werk dit vereist, zonder dat de opdrachtnemer hiervoor gerechtigd is op een prijsaanpassing per eenheid.

Artikel 15 Facturering

- 15.1 De door de opdrachtnemer aan de opdrachtgever te verzenden facturen dienen te voldoen aan de eisen, gesteld bij of krachtens het BTW-wetboek en het Wetboek Vennootschappen.
- 15.2 De opdrachtnemer dient op de gedagtekende en genummerde factuur in ieder geval de volgende gegevens duidelijk en overzichtelijk te vermelden:
- a. het nummer van de inkoopopdracht van de opdrachtgever dat op de opdracht betrekking heeft;
 - b. het werk en de plaats(en) van uitvoering waarop de factuur betrekking heeft;
 - c. de datum van het leveren van de prestatie en een duidelijke omschrijving van de verrichte prestatie waarop de factuur betrekking heeft;
 - d. de naam, het adres van de (maatschappelijke) zetel, de rechtsvorm en het BTWnummer van de opdrachtnemer; en indien het een Belgische vennootschap betreft, de vermelding "RPR" gevolgd door het rechtsgebied waarbinnen de vennootschap haar zetel heeft en het ondernemingsnummer; en indien het een buitenlandse vennootschap betreft die schuldenaar is van Belgische BTW, de identiteit, het adres en de hoedanigheid van de aansprakelijk vertegenwoordiger.
 - e. de naam, het adres van de (maatschappelijke) zetel, de rechtsvorm en het BTWnummer van de opdrachtgever; alsmede de vermelding "RPR" gevolgd door het rechtsgebied waarbinnen de vennootschap haar zetel heeft en het ondernemingsnummer;
 - f. de vermelding, per tarief, van de eenheidsprijs (exclusief BTW), waarbij alle bedragen worden uitgedrukt in euro;
 - g. ingeval BTW dient te worden aangerekend, de vermelding van de tarieven van de verschuldigde BTW, alsmede het totaalbedrag van de verschuldigde BTW, uitgedrukt in euro;
 - h. een opgave of de BTW-verleggingsregeling al dan niet toepasselijk is. Indien een verleggingsregel van toepassing is, dient dit te worden vermeld, als volgt : "BTW verlegd", met verwijzing naar de betreffende bepaling van de richtlijn of van de overeenkomstige nationale bepaling krachtens dewelke de handeling van BTW is vrijgesteld of krachtens dewelke de BTW niet in rekening wordt gebracht.
- 15.3 De facturering zal geschieden op basis van een overeen te komen termijnregeling en bij het ontbreken van dit termijnregeling, na de laatste levering (ingeval van inkoop) c.q. na oplevering van het werk (ingeval van onderaanneming).
- 15.4 Facturen van de opdrachtnemer moeten in enkelvoud worden ingediend met vermelding van het door de opdrachtgever aangegeven nummer van de inkoopopdracht. De factuur dient ingediend te worden bij Aannemersbedrijf Fried van de Laar B.V. Handelsweg 1, 5683 PS te Best, tenzij schriftelijk een andere wijze van facturering is overeengekomen.
- 15.5 De opdrachtnemer is niet gerechtigd de factuur te verhogen met een zogenaamde kredietbeperkingstoeslag.
- 15.6 De opdrachtnemer is verplicht de opdrachtgever desgevraagd kosteloos alle inlichtingen te verschaffen voor zijn administratie of voor die van de principaal.
- 15.7 De opdrachtgever is gerechtigd de betaling op te schorten indien de opdrachtnemer niet aan al zijn verplichtingen uit de overeenkomst heeft voldaan. De betaling door de opdrachtgever houdt op geen enkele wijze afstand van recht in.
- 15.8 De opdrachtnemer is verplicht om op eerste verzoek van de opdrachtgever een door hem gevraagde zekerheid/waarborg te stellen. Tenzij anders is overeengekomen is de waarde van de zekerheid/waarborg gelijk aan 100% van

de tussen de opdrachtgever en de opdrachtnemer overeengekomen prijs voor de opdracht. De zekerheid/waarborg dient te worden gesteld in de vorm van een deugdelijke door een bankinstelling af te geven bankgarantie.

- 15.9 Facturen die niet aan de in dit artikel gestelde eisen voldoen, worden zonder in behandeling te worden genomen terugbezorgd aan de opdrachtnemer en niet betaald.

Artikel 16 Betaling en eindafrekening

- 16.1 Indien de opdrachtnemer aan al zijn verplichtingen uit de overeenkomst heeft voldaan, kan de opdrachtnemer de overeengekomen prijs aan de opdrachtgever factureren. Tenzij anders overeengekomen zal betaling door de opdrachtgever geschieden binnen dertig (30) dagen na datum van goedkeuring van de desbetreffende factuur.
- 16.2 De opdrachtgever zal slechts betalen:
- a. zodra de levering/het werk of het gedeelte waarop een (termijn)betaling betrekking heeft door de opdrachtnemer naar genoegen is opgeleverd;
 - b. na ontvangst door de opdrachtgever van een factuur conform het bepaalde in artikel 15 (Facturering); en
 - c. nadat de opdrachtnemer hem desgevraagd heeft aangetoond, dat hij de bij het werk betrokken werknemers het hun toekomende heeft betaald, alsmede dat hij de voor deze werknemers verschuldigde sociale zekerheidsbijdragen en bedrijfsvoorheffing heeft betaald.
- 16.3 De opdrachtnemer is gehouden zijn eindafrekening conform het op de opdracht van toepassing zijnde stappenplan per project in te dienen. De eindafrekening bevat een opsomming en duidelijke omschrijving van de oorspronkelijke opdracht, de overeengekomen prijs en het eventueel opgedragen meer- en/of minderwerk. De eindafrekening bevat tevens een opsomming van eventueel door de opdrachtgever reeds betaalde bedragen. Meerwerk komt slechts voor vergoeding in aanmerking indien de opdrachtgever overeenkomstig artikel 41.1 een inkoopopdracht heeft verstrekt. Indien de opdrachtgever de eindafrekening niet binnen genoemde termijn heeft ontvangen, heeft de opdrachtnemer geen recht meer op betaling van het bedrag van een eventueel positief saldo van de eindafrekening.
- 16.4 Betalingen of factureringen kunnen, onverminderd het bovenstaande, slechts plaatsvinden nadat de door de opdrachtnemer ondertekende en ongewijzigde kopie van de opdracht door de opdrachtgever werd ontvangen.
- 16.5 Geen enkele aanvaarding van een factuur kan als aanvaarding van de levering en/of de werken worden aanzien : elke betaling geldt slechts als voorschot.
- 16.6 Betaling door de opdrachtgever voor de geleverde (goedgekeurde) zaken en/of (gedeelten van) het werk, ontslaat de opdrachtnemer niet van enige garantie en/of aansprakelijkheid zoals deze voortvloeien uit de overeenkomst of de wet.
- 16.7 Indien de opdrachtnemer na schriftelijke ingebrekestelling, al dan niet toerekenbaar tekortschiet in de nakoming van zijn verplichtingen uit de overeenkomst, is de opdrachtgever niet gehouden tot vergoeding over te gaan, behoudens tot betaling van reeds verrichte en goedgekeurde leveringen. Indien de tekortkoming de opdrachtnemer toerekenbaar is, geldt dat deze betaling geschiedt onder aftrek van de schade en kosten die de opdrachtgever als gevolg van de toerekenbare tekortkoming lijdt en/of zal lijden.
- 16.8 Indien door in gebreke blijven of onvermogen van de opdrachtnemer, de opdrachtgever het werk geheel of gedeeltelijk zelf uitvoert, of door derden laat uitvoeren, zal dit op kosten van de opdrachtnemer zijn. De opdrachtgever is gerechtigd om de gemaakte kosten te compenseren conform artikel 13 (Compensatie).

Artikel 17 Aansprakelijkheid en vrijwaring

- 17.1 De opdrachtnemer is aansprakelijk voor alle schade van welke aard dan ook in het kader van de uitvoering van de opdracht ontstaan. De opdrachtnemer is gehouden alle schade, die de opdrachtgever, de principaal c.q. derden dientengevolge lijden, te vergoeden. De opdrachtnemer vrijwaart de opdrachtgever voor aanspraken van derden ter zake en zal de opdrachtgever zo nodig schadeloos stellen.
- 17.2 De opdrachtnemer is aansprakelijk voor administratieve boeten en/of andere strafsancties die worden opgelegd aan de opdrachtgever, de principaal en/of derden ten gevolge van een doen en/of nalaten van de opdrachtnemer.
- 17.3 De opdrachtnemer is aansprakelijk voor schade aan hulpmaterialen, -constructies, gereedschappen, materieel, kledingstukken en andere individuele voorwerpen toebehorend aan zijn personeelsleden en aangestelden, alsmede de nog niet in het werk opgenomen zaken die door de opdrachtnemer op de bouwplaats zijn aangevoerd, waaronder schade door diefstal, waardevermindering, vandalisme en beschadiging met inbegrip van brandstichting.
- 17.4 De opdrachtgever is jegens de opdrachtnemer nimmer aansprakelijk voor schade voortvloeiende uit de vertraging in de uitvoering van de opdracht. Indien vertraging optreedt, heeft de opdrachtnemer de verplichting om -in overleg met andere bij de opdracht betrokken opdrachtnemers- de vertraging en daaruit voortvloeiende kosten en schade trachten te voorkomen, althans tot een minimum te beperken. Iedere vertraging, alsmede elke dreiging van vertraging dient onmiddellijk aan de opdrachtgever gemeld te worden.
- 17.6 Indien de opdrachtnemer schade lijdt ingevolge een gebeurtenis waarvoor de opdrachtgever in rechte opzichts de opdrachtnemer aansprakelijk is, dient de opdrachtnemer op straffe van verval van het recht op schadevergoeding de opdrachtgever hiervan schriftelijk in kennis te stellen binnen twee maanden nadat de opdrachtnemer de schade, ook voor zover het toekomstige schade betreft, heeft ontdekt of redelijkerwijs heeft kunnen ontdekken. De aansprakelijkheid van de opdrachtgever is beperkt tot directe schade. Tot de directe schade behoren in geen geval: bedrijfsschade, productieverlies, omzet en/of winstderving en waardevermindering van producten
- 17.7 De opdrachtgever is bevoegd iedere vordering tot schadevergoeding op de opdrachtnemer te verrekenen overeenkomstig artikel 13 (Compensatie).

Artikel 18 Verzekering

18.1. De opdrachtnemer zal tot dekking van voormelde aansprakelijkheden, de aan het werk en de risico's aangepaste verzekeringen onderschrijven.

18.2. Zo is de opdrachtnemer gehouden de hierna volgende polissen af te sluiten :

- ABR-polis
- Polis BA-uitbating
- Polis tienjarige aansprakelijkheid
Polis arbeidsongevallen, voor alle werknemers aanwezig op de bouwplaats Indien van toepassing, is de opdrachtnemer gehouden tevens volgende polissen af te sluiten:
 - Polis AREI
 - Polis machinebreuk
 - Polis rollend materieel

18.3 Tenzij anders overeengekomen en onverminderd het bepaalde in artikel 17 (Aansprakelijkheid en vrijwaring), verzekert de opdrachtnemer het in de opdracht omschreven werk vanaf de aanvang van het werk tot en met het einde van de onderhoudstermijn, althans in elk geval tot en met de oplevering, door middel van een ABR-verzekering (Alle Bouwplaats Risico's), tegen alle materiële schade, verlies of vernietiging, door welke oorzaak dan ook. De keuze van verzekeraar en de inhoud van de polis behoeven de goedkeuring van de opdrachtgever.

De ABR-verzekering dient dekking te bieden voor de volgende risico's:

- a. Schade aan het werk:
 - a.1. Tot en met de dag van de oplevering van het werk zijn verzekerd de risico's van verlies of beschadiging van het werk, met inbegrip van de fundering, alsmede de bouwstoffen en bouwmaterialen die ten behoeve van het werk aanwezig zijn op het werk dan wel op het door de opdrachtgever aan de opdrachtnemer beschikbaar gestelde werkterrein en eventueel op een ander niet beschikbaar gesteld werkterrein, dat de opdrachtnemer voor de uitvoering van het werk en/of de opslag van bouwstoffen ten behoeve van het werk in gebruik heeft, alsook al hetgeen ten behoeve van de uitvoering van het werk op of nabij het werkterrein aanwezig is, zoals materieel, gereedschap, hulpmaterialen, hulpwerken, opstallen en tekeningen.
 - a.2. Als er sprake is van transport van bouwstoffen tussen afzonderlijke werkterreinen als sub a.1. is bedoeld, wordt het transportrisico van voor het werk bestemde bouwstoffen, die blijvend in het werk worden opgenomen, uitdrukkelijk meeverzekerd.
 - a.3. Gedurende de overeengekomen onderhoudstermijn is verzekerd de materiële schade, waarvan de oorzaak ligt in de periode tot aan de oplevering van het werk, of verband houdt met werkzaamheden uitgevoerd uit hoofde van verplichtingen op grond van (onderhouds)bepalingen in de aannemingsovereenkomst.
- b. Aansprakelijkheid: de verzekering omvat mede de aansprakelijkheid van alle bij het werk betrokken partijen en hun arbeidskrachten (daaronder mede begrepen ingeschakelde derden) voor schade, die door of in verband met de uitvoering van het werk en/of van onderhoudsverplichtingen is toegebracht aan het werk en/of aan eigendommen van de opdrachtgever, alsmede voor schade en/of letsel toegebracht aan derden. Alle bij de uitvoering van het werk betrokken partijen en hun werknemers worden tegenover elkaar als derden aangemerkt.
- c. Schade aan bestaande eigendommen van de opdrachtgever: de verzekering omvat mede, op premier-risque basis, schade aan en/of verlies of vernietiging van bestaande eigendommen van de opdrachtgever, mits deze schade, dit verlies of de vernietiging is veroorzaakt door of in verband met de uitvoering van het werk en/of de onderhoudsverplichtingen.
- d. Schade aan eigendommen van de verzekerden (waaronder arbeidskrachten van verzekerden en ingeschakelde derden): de verzekering omvat mede, op

premier-risque basis, schade aan en/of verlies of vernietiging van op het werk aanwezige eigendommen van verzekerden.

In de verzekeringsvoorwaarden is uitdrukkelijk bepaald dat onder de verzekering ook zijn inbegrepen de risico's van verlies of beschadiging door brand of storm én de risico's van verlies of beschadiging uit eigen gebrek, inclusief verlies of beschadiging van het door eigen gebrek direct getroffen onderdeel en van verlies of beschadiging ten gevolge van constructiefouten, fouten in het ontwerp, ondeugdelijke materialen en onvoldoende deskundigheid.

Tenzij de opdrachtgever en opdrachtnemer schriftelijk anders zijn overeengekomen, dient de ABR-verzekering dekking te bieden voor een verzekerd bedrag van minstens € 2.000.000,- (zegge: twee miljoen euro) per gebeurtenis/schadegeval.

18.4 De opdrachtnemer is gehouden – als verzekeringsnemer – een burgerlijke aansprakelijkheidsverzekering af te sluiten voor de financiële gevolgen van zijn aansprakelijkheid jegens de opdrachtgever, de principaal en/of derden, de verzekeringspremie in zijn geheel vooraf te betalen voor de duur van de overeenkomst en ten genoegen van de opdrachtgever aan te tonen dat eventuele schade-uitkeringen rechtstreeks aan de opdrachtgever zullen geschieden. De verzekering van zijn aansprakelijkheid laat de aansprakelijkheid van de opdrachtnemer op grond van de overeenkomst of de wet onverlet. Indien meerdere verzekeringen van toepassing zijn bij een schadegeval, gaat de in dit artikel bedoelde aansprakelijkheidsverzekering van de opdrachtnemer te allen tijde vóór op die andere verzekeringen.

18.5 De opdrachtnemer moet de voorwerpen die hij bij de opdrachtgever gebruikt en die zijn eigendom blijven als dusdanig kenmerken en toereikend laten verzekeren, met afstand van verhaal ten aanzien van de opdrachtgever.

De opdrachtnemer zal alle zaken, die hij van de opdrachtgever onder zich heeft of zal ontvangen, verzekeren tegen schade van welke aard dan ook, toegebracht gedurende de periode dat deze zich onder de hoede van de opdrachtnemer bevinden.

De opdrachtnemer zal bedingen dat in de verzekeringsvoorwaarden uitdrukkelijk is bepaald dat in geval van schade aan goederen, de uitkering geschiedt aan degenen aan wie de goederen toebehoren, als verzekerden. In elk geval keert de verzekeringsmaatschappij schadevergoedingen voor de opdrachtgever direct aan de opdrachtgever uit.

18.6 Bij levering of bij inzet van motorrijtuigen en ander rollend materieel dient de opdrachtnemer het risico van aansprakelijkheid voor schade jegens de opdrachtgever en/of derden te verzekeren overeenkomstig de wettelijke vereisten.

18.7 De opdrachtnemer dient voor zijn medewerkers een afdoende arbeidsongevallenverzekering te hebben aangegaan, overeenkomstig de geldende regelgeving en met afstand van verhaal ten aanzien van de opdrachtgever. De opdrachtnemer verbindt er zich toe aan elk van zijn onderaannemers, aangestelden, ... de verplichting op te leggen om voor hun respectievelijke medewerkers een voldoende arbeidsongevallenverzekering aan te gaan, overeenkomstig de geldende regelgeving en met afstand van verhaal ten aanzien van de opdrachtgever. De opdrachtnemer waarborgt dat zijn onderaannemers dit afstand van verhaal door hun verzekeraars laten opnemen in de polis.

18.8 De aansprakelijkheid van de opdrachtnemer wordt niet beperkt door zijn verzekeringsplicht, noch door de dekkingsomvang van die verzekering.

18.9 Onverlet latende aansprakelijkheden van de opdrachtnemer uit hoofde van de overeenkomst of de wet, dient de opdrachtnemer voornoemde aansprakelijkheden te verzekeren tot bedragen:

- a. welke de WAM-wet voorschrijft ten aanzien van gebruik van motorvoertuigen en zelfrijdend werkmaterieel;
 - b. voor aansprakelijkheden, uit andere oorzaken dan bedoeld in het vorige sublid van dit artikel, tot tenminste een verzekerd bedrag per gebeurtenis ter grootte van € 2.000.000,-- (zegge: twee miljoen euro).
- 18.10 De polis vermeldt de opdrachtnemer als verzekeringnemer. Naast de opdrachtnemer zullen als verzekerden worden aangewezen:
- a. de opdrachtgever;
 - b. de principaal;
 - c. de bouwdirectie;
 - d. de opdrachtnemer;
 - e. de (onder)aannemer(s)
 - f. de installateur(s);
 - g. de architect(en);
 - h. de adviseur(s);
 - i. de constructeur(s);
 - j. de arbeidskrachten (daaronder mede begrepen ingeschakelde derden) van verzekerden. Ook neven opdrachtnemers worden uitdrukkelijk meeverzekerd.
- 18.11 De opdrachtnemer waakt erover dat elke polis wordt afgesloten met afstand van verhaal ten aanzien de opdrachtgever en diens aangestelden.
- 18.12 De opdrachtnemer legt op eerste verzoek van de opdrachtgever kopieën van de verzekeringspolissen van de verzekeringsmaatschappijen, alsmede het bewijs van betaling van de corresponderende premies, voor aan de opdrachtgever. De polissen zullen een clausule bevatten, waarbij de verzekeraar zich verbindt, de opdrachtgever op de hoogte te brengen van de niet-betaling van de premies en/of de schorsing van de dekking.
- 18.13 Bij tegenstrijdigheid tussen de eisen die de principaal stelt aan de inhoud van de verzekering van de opdrachtgever en de daadwerkelijke inhoud van de verzekering van de opdrachtgever prevaleert de laatste. Dat wil zeggen dat de opdrachtnemer zich niet kan beroepen op de betreffende eisen van de principaal.
- 18.14 De opdrachtnemer draagt mede de verplichtingen welke door de verzekeringsvoorwaarden aan (mede-)verzekerden worden opgelegd. In geval de opdrachtnemer tekortschiet in de nakoming van zijn verzekeringsverplichtingen, is de opdrachtgever gerechtigd deze verplichtingen namens en voor rekening van de opdrachtnemer na te komen.
- 18.15 De opdrachtnemer zal bedingen dat in geval van opschorting van dekking of ingeval van beëindiging van de verzekering wegens niet of niet tijdige betaling van de premies, of om welke reden dan ook, de desbetreffende verzekeraar, makelaar of tussenpersoon hiervan aan de opdrachtgever per aangetekende brief mededeling zal doen en dat de verzekering na verzending van bedoelde brief nog veertien dagen zal doorlopen, gedurende welke periode de opdrachtgever het recht heeft op kosten van de opdrachtnemer een nieuwe verzekering op dezelfde voorwaarden te sluiten. De opdrachtgever is gerechtigd de door hem betaalde premie en kosten in mindering te brengen op aan de opdrachtnemer verschuldigde bedragen.
- 18.16 Het eigen risico van enige verzekering komt geheel voor rekening van de opdrachtnemer.
- 18.17 Indien de opdrachtnemer in gebreke blijft te voldoen aan de bepalingen van dit artikel, is de opdrachtgever gerechtigd ofwel, na ingebrekestelling, de overeenkomst, onverminderd zijn overige rechten te ontbinden, ofwel de vereiste verzekering voor rekening van de

opdrachtnemer af te sluiten. De kosten van deze verzekeringen zijn te laste van de opdrachtnemer en kunnen conform artikel 13 (Compensatie), worden gecompenseerd door de opdrachtgever met aan de opdrachtnemer verschuldigde bedragen.

Artikel 19 Levering certificaten e.d.

Indien in de overeenkomst certificaten, attesten, garantiebewijzen en/of instructieboeken e.d. worden verlangd, zal de opdrachtnemer deze uiterlijk binnen 4 weken na levering van de zaken/oplevering van het werk aan van de opdrachtgever bezorgen, tenzij in het toepasselijke stappenplan per project een ander tijdstip werd bepaald. Bij gebreke hiervan kan de opdrachtgever de betaling opschorten totdat de vereiste documenten in zijn bezit zijn.

Artikel 20 Garantie

20.1 Onverminderd zijn aansprakelijkheid uit hoofde van de overeenkomst of de wet, verstrekt de opdrachtnemer met betrekking tot de door hem geleverde zaken en/of het uitgevoerde werk ten minste dezelfde garantie als deze die de opdrachtgever tegenover de principaal dient te verstrekken. Indien evenwel de fabrieksgarantie uitgebreider is dan de hiervoor bedoelde garantie, zal minimaal de garantie gelden welke door de fabrikant wordt gegeven.

20.2 De opdrachtnemer geldt als specialist op zijn vakgebied. De opdrachtnemer garandeert dat de geleverde zaken en het uitgevoerde werk inclusief de daarvoor gebruikte zaken tenminste zijn:

- a. van goede kwaliteit, zonder gebrek in ontwerp, materiaalkeuze, constructie, montage en materiaal, en,
- b. in overeenstemming met hetgeen in de overeenkomst en de daarbij behorende bescheiden, waaronder die bedoeld in artikel 3.2 van deze voorwaarden (Aanvaarding van opdracht; overeenkomst) is bepaald en geschikt voor het doel waarvoor zij zijn bestemd en conform de eisen die daaraan in de overeenkomst en door of vanwege de overheid zijn gesteld.

Het geleverde zal van deugdelijk materiaal en goede uitvoering zijn, uitgevoerd door vakbekwame personen onder deskundige leiding, in alle opzichten overeenkomstig de tekeningen en specificaties en, indien van toepassing, ten minste gelijk zijn aan door de opdrachtnemer aan de opdrachtgever ter beschikking gestelde of getoonde monsters of modellen. Het geleverde zal overigens volledig in staat zijn de beoogde prestaties te leveren, alsmede voldoen aan alle ten tijde van de totstandkoming van de overeenkomst en ten tijde van de feitelijke levering (zodra het geleverde op de overeengekomen plaats van levering door de opdrachtgever in ontvangst is genomen) geldende normen, keurkenmerken, wetten en overheidsvoorschriften. De opdrachtnemer staat er verder voor in dat de geleverde zaken geschikt zijn voor het doel waarvoor ze zijn bestemd.

20.3 De in dit artikel bedoelde garanties gelden (i) ingeval van inkoop, vanaf de dag van levering, (ii) ingeval van onderaanneming, vanaf de dag van oplevering van het werk door de opdrachtgever aan de principaal van het betreffende onderdeel van het werk en (iii) ingeval van geleverde technische componenten en installaties in het bijzonder, vanaf de dag van ingebruikname of inbedrijfstelling.

20.4 Onverminderd de overige aanspraken van de opdrachtgever, zal de opdrachtnemer alle tijdens de garantieperiode optredende gebreken voor eigen rekening op eerste verzoek van en in overleg met de opdrachtgever zo spoedig mogelijk herstellen.

20.5 Indien de opdrachtnemer na schriftelijke ingebrekestelling het gebrek niet, niet tijdig en/of niet behoorlijk wegneemt, of opheffing van het gebrek geen uitstel kan

- lijden, is de opdrachtgever gerechtigd, na schriftelijke kennisgeving, op kosten van de opdrachtnemer ter zake het nodige uit te voeren of te laten uitvoeren. De opdrachtgever is gerechtigd de hiermee gepaard gaande kosten op de opdrachtnemer te verhalen.
- 20.6 Na vervanging of reparatie binnen de garantieperiode gaat voor het desbetreffende gedeelte van het geleverde de overeengekomen garantie opnieuw in.
- 20.7 Na het verstrijken van de op grond van dit artikel toepasselijke garantietermijn voor verborgen gebreken, blijft de opdrachtnemer gedurende een periode van tien (10) jaar aansprakelijk voor verborgen gebreken. Onder verborgen gebreken worden verstaan een gebrek dat bij de inspectie van de zaken zoals bedoeld in artikel 21 (Inspectie en keuring) c.q. bij opnemings van het werk zoals bedoeld in artikel 39 (Opnemings en goedkeuring) door de opdrachtgever redelijkerwijs niet had kunnen worden ontdekt.
- 20.8 De opdrachtnemer is gehouden zijn organisatie zodanig in te richten en ingericht te houden dat van elk onderdeel c.q. elk component van de levering de herkomst traceerbaar is op o.m. productie- en herkomstgeschiedenis.
- 20.9 De opdrachtgever is niet gehouden binnen zes maanden, nadat hij een gebrek in de prestatie van de opdrachtnemer heeft ontdekt of redelijkerwijs had behoren te ontdekken, bij de opdrachtnemer te protesteren. Gelet op de specificiteit van de opdracht, zal de redelijke termijn in hoofde van de opdrachtgever ruimer worden geïnterpreteerd dan de voormelde 6 maanden.

Artikel 21 Inspectie en keuring

- 21.1 De opdrachtgever en/of de principaal en/of de bouwdirectie van het werk hebben te allen tijde het recht de bestelde of geleverde zaken/het (in uitvoering zijnde) werk – met inbegrip van de daarvoor gebruikte zaken - te inspecteren of te keuren; in welk geval de opdrachtnemer zorgt voor de nodige faciliteiten die hiervoor redelijkerwijs kunnen worden gevraagd.
- 21.2 De kosten van deze keuring komen ten laste van de opdrachtnemer ingeval deze zaken/het werk door de opdrachtgever en/of de principaal en/of de bouwdirectie van het werk worden afgekeurd.
- 21.3 Inspectie of goedkeuring ontslaat de opdrachtnemer niet van enige garantie of aansprakelijkheid, zoals deze voortvloeit uit de overeenkomst of de wet.

Artikel 22 Gehele of gedeeltelijke ontbinding

- 22.1 Elke tussen de opdrachtgever en opdrachtnemer overeengekomen termijn voor de nakoming door de opdrachtnemer van zijn verplichtingen is, tenzij schriftelijk anders is overeengekomen, een vervaltermijn. Door het enkele verstrijken van de termijn is de opdrachtnemer in verzuim. Eventuele door de opdrachtgever aan opdrachtnemer gestuurde aanmaningen doen hieraan niets af.
- 22.2 In de volgende gevallen is de opdrachtnemer van rechtswege in verzuim en is de opdrachtgever gerechtigd, zonder dat enige ingebrekestelling of rechterlijke tussenkomst vereist is, de overeenkomst geheel of gedeeltelijk te ontbinden, zulks onverminderd het recht van de opdrachtgever op een schadevergoeding lastens de opdrachtnemer :
- a. indien de opdrachtnemer een of meer van zijn contractuele verplichtingen niet, niet tijdig of niet volledig nakomt, zodat bijvoorbeeld vertraging in het werk of een gedeelte daarvan ontstaat/te verwachten is;
 - b. ingeval van (een aanvraag tot):
 - (i) faillissement,
 - (ii) (voorlopige) opschorting van betaling,
 - (iii) WCO

(iv) (gedeeltelijke) vereffening, of, (v) onder curatele stelling, van de opdrachtnemer of van de (rechts)persoon die zich voor de verplichtingen van de opdrachtnemer garant heeft gesteld of die voor de opdrachtnemer de zekerheid heeft verstrekt;

- c. indien één of meer van de zaken van de opdrachtnemer (natuurlijke persoon) onder bewind worden gesteld;
- d. indien de opdrachtnemer (onderdelen van) zijn onderneming of de zeggenschap daarover geheel of gedeeltelijk overdraagt, zijn onderneming geheel of gedeeltelijk stillet, dan wel er anderszins sprake is van staking van de bedrijfsuitoefening;
- e. indien op de zaken of een gedeelte van de zaken van de opdrachtnemer bewarend of uitvoerend beslag wordt gelegd;
- f. indien de opdrachtnemer zijn verplichtingen uit de overeenkomst door overmacht niet kan nakomen;
- g. indien de opdrachtnemer komt te overlijden;
- i. indien de opdrachtnemer enig wettelijk voorschrift schendt, dan wel een boete of een andere sanctie opgelegd krijgt.

Tevens is de opdrachtgever in genoemde gevallen gerechtigd de uitvoering van de overeenkomst geheel of gedeeltelijk voor rekening en risico van de opdrachtnemer aan een of meer derden op te dragen.

- 22.3 Onverminderd het bepaalde in het vorige lid, zijn de opdrachtgever en de opdrachtnemer gerechtigd de overeenkomst geheel of gedeeltelijk, zonder rechterlijke tussenkomst als ontbonden te beschouwen, ongeacht hun verdere recht op schadevergoeding, indien de wederpartij na deugdelijke ingebrekestelling zijn verplichtingen ter zake van de overeenkomst niet nakomt.
- 22.4 Indien een partij gebruik maakt van het in de voorafgaande leden bedoelde recht, wordt de wederpartij schriftelijk in kennis gesteld van de gehele of gedeeltelijke ontbinding van de overeenkomst.
- 22.5 Bij (gedeeltelijke) ontbinding heeft de opdrachtgever, onverminderd zijn recht op vergoeding van schade en kosten het recht te zijner keuze:
 - a. de reeds geleverde, maar niet (meer) te gebruiken zaken/het reeds uitgevoerde werk voor rekening van de opdrachtnemer naar hem terug te sturen/af te breken en de voor deze zaken/dit werk reeds gedane betalingen terug te vorderen;
 - b. de overeenkomst zelf of door derden te laten voltooien, eventueel na schriftelijke kennisgeving, met gebruikmaking van het reeds door de opdrachtnemer geleverde/uitgevoerde werk en de door de opdrachtnemer gebruikte materialen, materieel e.d. al dan niet tegen een achteraf overeen te komen redelijke vergoeding.
- 22.6 De vorderingen die de opdrachtgever tengevolge van de ontbinding van de overeenkomst mocht hebben of verkrijgen, inclusief zijn eventuele vordering tot vergoeding van schade en kosten zijn onmiddellijk en in hun geheel opeisbaar.
- 22.7 De opdrachtnemer is verplicht (een aanvraag van) faillissement, (voorlopige) opschorting van betaling en een (dreiging van) beslaglegging onverwijld schriftelijk aan de opdrachtgever te melden.

Artikel 23 Opschortingsrechten

- 23.1 De opdrachtnemer verklaart afstand te doen van zijn recht zijn verplichtingen ingevolge de overeenkomst op te schorten, indien en voor zover door de uitoefening van zijn opschortingsrecht de tijdige uitvoering van het werk, waarvoor de levering(en) en/of de (onderaannemings)werkzaamheden bestemd zijn, daardoor vertraagd wordt.
- 23.2 De opdrachtgever is gerechtigd zijn betalingsverplichtingen op te schorten indien de opdrachtnemer tekortschiet, dan wel tekort dreigt te schieten in de nakoming van zijn verplichtingen, ongeacht of deze tekortkoming toerekenbaar is.

- 23.3 Indien de opdrachtgever op grond van de hem op dat moment bekend zijnde omstandigheden in redelijkheid heeft gemeend zijn verplichtingen te mogen opschorten, is de opdrachtgever niet verplicht tot enige schadevergoeding indien achteraf bekend mocht worden dat het beroep van de opdrachtgever op zijn opschortingsrecht niet rechtsgeldig is geweest.
- 23.4 De opdrachtnemer doet uitdrukkelijk afstand van zijn retentierecht.

Artikel 24 Cessie en verpanding van vorderingen

Zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever, is het de opdrachtnemer niet toegestaan de vorderingen die de opdrachtnemer ingevolge een overeenkomst met de opdrachtgever heeft of zal verkrijgen (waaronder het eventueel in de prijs begrepen verschuldigde bedrag aan sociale zekerheidsbijdragen en bedrijfsvoorheffing, waarvoor de opdrachtgever ingevolge de wet aansprakelijk is) aan derden te cederen, te verpanden of anderszins te bezwaren of over te dragen.

Artikel 25 Hulpmiddelen

- 25.1 Tenzij schriftelijk anders wordt overeengekomen dient de opdrachtnemer zelf zorg te dragen voor alle ten behoeve van uit te voeren werkzaamheden, benodigde hulpmiddelen. De hulpmiddelen dienen van deugdelijke kwaliteit te zijn en dienen te voldoen aan de geldende wettelijke eisen en reglementeringen.
- 25.2 De opdrachtnemer kan slechts met toestemming van de opdrachtgever gebruik maken van hulpmiddelen van de opdrachtgever. Dat gebruik is voor risico van de opdrachtnemer en de opdrachtnemer is volledig aansprakelijk voor de schade die door dit gebruik wordt veroorzaakt. De opdrachtnemer zal de opdrachtgever vrijwaren voor aanspraken van derden ter zake. Zodra de opdrachtnemer het gebruik heeft beëindigd, dient hij de hulpmiddelen aan de opdrachtgever terug te bezorgen in de staat waarin hij ze heeft ontvangen. De opdrachtnemer is gehouden eventuele schade en/of gebreken aan de hulpmiddelen onverwijld aan de opdrachtgever te melden en de schade op eerste verzoek aan de opdrachtgever te vergoeden.

Artikel 26 Aansprakelijkheid voor sociale en fiscale schulden

- 26.1 De opdrachtnemer legt, bij aanvang van de overeenkomst en bij elke betalingsaanvraag, het bewijs van registratie voor.
- 26.2 De opdrachtnemer voegt bij het overmaken van iedere factuur het bewijs toe dat hij geen fiscale en/of sociale schulden heeft en hij verbindt er zich toe om het bezitten van fiscale en/of sociale schulden onmiddellijk aan de opdrachtgever te melden. Ingeval de opdrachtnemer onjuiste of verkeerde inlichtingen over zijn registratie, de sociale en/of fiscale schulden verstrekt, of indien de opdrachtnemer sociale en/of fiscale schulden heeft, heeft de opdrachtgever het recht om zonder voorafgaande ingebrekestelling en van rechtswege de overeenkomst te ontbinden ten laste van de opdrachtnemer, zonder dat de opdrachtnemer gerechtigd is op enige schadevergoeding en onverminderd het recht van de opdrachtgever om een schadevergoeding lastens de opdrachtnemer te vorderen.
- 26.3 Ingeval de opdrachtnemer in gebreke blijft om aan te tonen dat hij geen fiscale en/of sociale schulden heeft, is de opdrachtgever verplicht, overeenkomstig de artikelen 30bis RSZ-wet en 403 W.I.B., bij elke betaling aan de opdrachtnemer 50% van het factuurbedrag, exclusief BTW, in te houden en dit ten bedrage van 35% en van 15% door te storten aan respectievelijk de R.S.Z. en de Administratie van Financiën. De opdrachtgever is bovendien in dat geval genoodzaakt om het maximum bedrag in te houden, welke hij als boete kan opgelegd krijgen door de Administratie wegens laattijdige doorstorting. Dit betekent het dubbele van de door te storten bedragen.

Deze inhouding door de opdrachtgever kan slechts worden vrijgegeven, wanneer met zekerheid blijkt dat door de administratie aan de opdrachtgever geen enkele of geen verdere aanspraak of boete wordt geformuleerd of opgelegd.

- 26.3. De opdrachtnemer dient tijdens het bestaan van de overeenkomst geregistreerd te blijven en hij dient alle verplichtingen uit hoofde van zijn registratieverplichting na te leven. Bovendien zal de opdrachtnemer de opdrachtgever vrijwaren voor alle aanspraken vanwege de Administraties omwille van de niet-registratie. Om deze redenen kan de opdrachtgever het maximum bedrag van de inhoudingen en boetes blokkeren tot het standpunt van de Administratie van de R.S.Z. en de fiscus gekend is.
- 26.4. Indien de opdrachtnemer niet in België gevestigd is als werkgever, zal de opdrachtgever de voormelde inhoudingen en doorstortingen aan de RSZ verrichten, tenzij de opdrachtnemer bewijst dat hij in België geen sociale schulden heeft én een geldig detacheringsbewijs kan voorleggen met betrekking tot alle werknemers die op de bouwplaats tewerkgesteld zijn (A1-document).
- 26.5. Elk niet-naleven van voorliggende bepalingen, alsmede van de wettelijke en reglementaire verplichtingen vormt een ernstige wanprestatie van de overeenkomst. De opdrachtgever is gerechtigd op grond hiervan de overeenkomst te ontbinden lastens de opdrachtnemer.
- 26.6. Indien de opdrachtnemer de uitvoering van de overeenkomst geheel of gedeeltelijk aan een derde overdraagt of indien hij voor de uitvoering van de overeenkomst gebruik maakt van ter beschikking gestelde arbeidskrachten, niettegenstaande dit niet toegelaten is door de opdrachtgever, dienen de administratieve voorschriften conform de wet strikt te worden nageleefd. Voor zover het niet naleven van deze voorschriften ten gevolge zou hebben dat de opdrachtgever door derden aansprakelijk wordt gesteld, vrijwaart de opdrachtnemer hierbij de opdrachtgever voor alle gevolgen hiervan.
- 26.7. Indien de opdrachtnemer de uitvoering van de overeenkomst geheel of gedeeltelijk aan een derde overdraagt, zal de opdrachtnemer er steeds over waken dat deze derde eveneens aan de wettelijke verplichtingen inzake registratie voldoet. Bovendien zal de opdrachtnemer de opdrachtgever vrijwaren voor alle aanspraken vanwege de administratie omwille van een niet-geregistreerde derde van de opdrachtnemer. Om deze redenen kan de opdrachtgever het maximum bedrag van inhoudingen en boetes blokkeren tot het standpunt van de administratie van de RSZ en de fiscus gekend is.
- 26.8. De opdrachtgever draagt zorg voor de melding van de werf aan de RSZ. De opdrachtnemer is evenwel verplicht om bij afsluiten van de overeenkomst, en alleszins vóór aanvang van de werken, alle noodzakelijke en nuttige informatie voor deze werfmelding aan de opdrachtgever over te maken. Elke overtreding of nalatigheid van de opdrachtnemer vormt een ernstige wanprestatie van de overeenkomst. De opdrachtnemer is gehouden de opdrachtgever te vrijwaren voor elke boete of schade die uit hoofde hiervan wordt berokkend. Bovendien heeft de opdrachtgever het recht om ingeval van overtreding of nalatigheid van de opdrachtnemer de noodzakelijk en nuttige informatie te verstrekken, de overeenkomst van rechtswege te ontbinden lastens de opdrachtnemer, zonder tot enige schadevergoeding gehouden te zijn.

Artikel 27 Aansprakelijkheid voor de lonen

- 27.1. De opdrachtnemer is verplicht zich te houden aan de Belgische regelgeving inzake de te betalen minimumlonen.
- 27.2. Deze verplichting geldt tevens voor alle door de opdrachtnemer aangestelde onderaannemers.
- 27.3. Ingeval de opdrachtnemer of één van diens onderaannemers in gebreke blijft de correcte lonen aan diens werknemers te betalen én ingeval de opdrachtgever in kennis wordt gesteld door de Sociale Inspectie van deze tekortkoming, zal de tussen partijen bestaande overeenkomst van rechtswege ontbonden worden ten laste van de opdrachtnemer en dit zonder dat een schadevergoeding verschuldigd is aan de opdrachtnemer.

- 27.4. De opdrachtnemer zal de opdrachtgever vrijwaren voor alle mogelijke schade die het gevolg is van een inbreuk op de bepalingen van hoofdstuk VI/1 van de Loonbeschermingswet van 12 april 1965.
- 27.5. Indien op grond van de wet de opdrachtgever aansprakelijk wordt gesteld en daardoor gehouden is niet correct betaalde lonen te betalen, heeft de opdrachtgever verhaal op de opdrachtnemer voor het gehele bedrag, te vermeerderen met wettelijke rente vanaf het tijdstip van betaling door de opdrachtgever.

Artikel 28 Verplichtingen van de opdrachtnemer

- 28.1 De verplichtingen van de opdrachtnemer omvatten onder meer :
- a. het op verzoek van de opdrachtgever tonen van zijn inschrijving in het Handelsregister, alsmede zijn aansluitnummer bij de bedrijfsvereniging waarbij de opdrachtnemer is aangesloten, alsmede het opgeven van zijn BTW-nummer en van het nummer van zijn vestigingsvergunning, voor zover deze voor de uitoefening van zijn bedrijf vereist is;
 - b. het op verzoek van de opdrachtgever, voordat medewerkers de werkzaamheden aanvangen, overhandigen van een staat, bevattende de namen van alle werknemers die door hem direct of indirect te werk zijn gesteld, alsmede elke andere nuttige inlichting omtrent deze werknemers;
 - c. het op eerste verzoek van de opdrachtgever verstrekken van een mandagenregister ter zake van het aan hem opgedragen werk. Het mandagenregister dient onder meer de namen van alle door de opdrachtnemer bij het werk ingeschakelde werknemers, alsmede een kopie identiteitsbewijs van de medewerkers, inclusief geboortedata en rijksregisternummer (of burgerservicenummers), alsmede een manurenverantwoording te bevatten. In geval van buitenlandse arbeidskrachten is de opdrachtnemer verplicht voor iedere arbeidskracht een rijksregisternummer aan te vragen en te melden aan de opdrachtgever indien in België belastingplicht ontstaat;
 - d. het strikt nakomen van al zijn verplichtingen jegens de door hem te werk gestelde werknemers;
 - f. het strikt naleven van al hetgeen de opdrachtnemer bij of krachtens de wet gehouden is te doen in verband met de door hem ingevolge de met de opdrachtgever gesloten overeenkomst te verrichten prestatie;
 - g. het vrijwaren van de opdrachtgever voor de aansprakelijkheid van de opdrachtgever jegens de principaal en/of derden wegens het niet naleven door de opdrachtnemer van zijn verplichtingen ingevolge de overeenkomst, dan wel ingevolge de wet.
- 28.2 Op de buitenlandse, niet Belgische, opdrachtnemer rusten volgende verplichtingen :
- a. Voor werkzaamheden van minder dan twaalf maanden :
De buitenlandse opdrachtnemer dient de in België tewerkgestelde werknemers in overeenstemming met de Belgische wetgeving te verlonen conform de loonbarema's van de Belgische overeenkomstige sector, de werknemers te registreren bij middel van een "Limosa-aangifte" (www.limosa.be) en een kopie van het aangiftebewijs "Limosa 1", alsmede kopie van de A1-documenten en de identiteitskaarten van elk van zijn werknemers aan de opdrachtgever, vóór het begin van de eerste tewerkstelling, voor te leggen.
 - b. Voor werkzaamheden van meer dan twaalf maanden :
De opdrachtnemer zal aan de opdrachtgever een afschrift bezorgen van het aangetekend schrijven aan de Inspectie van Sociale Wetten (Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid) houdende de aanstelling van een natuurlijke persoon, woonachtig in België, belast met het bijhouden en bewaren van de sociale documenten en van de aangifte aan het desbetreffende fonds voor bestaanszekerheid. Deze natuurlijke persoon stelt, in overeenstemming met de

- Belgische wetgeving, een personeelsregister, individuele rekeningen en een arbeidsreglement op. Het arbeidsreglement en het Limosa-1 document dient aan de in België tewerkgestelde werknemers te worden overhandigd. Bovendien is de opdrachtnemer ertoe gehouden een kopie van het aangiftebewijs "Limosa 1" van elk van zijn werknemers aan de opdrachtgever, vóór het begin van de eerste tewerkstelling, voor te leggen.
- 28.3 Het personeel, belast met de uitvoering van de aannemingsopdracht, werkt uitsluitend, ondeelbaar en onoverdraagbaar onder het gezag, leiding en het toezicht van de opdrachtnemer of van een door hem aangeduide leidinggevende of verantwoordelijke aangestelde.
- 28.4 De leidinggevende of verantwoordelijke aangestelde van de opdrachtnemer zal op de bouwplaats aanwezig zijn en zal eventuele richtlijnen en aanwijzingen van de opdrachtgever en/of bouwdirectie aan de opdrachtnemer ontvangen en desgevallend aan de werknemers van de opdrachtnemer overmaken. Indien er geen leidinggevende of verantwoordelijke aangestelde van de opdrachtnemer op de bouwplaats aanwezig is, behoudt de opdrachtgever zich het recht voor de uitvoering van de werken door de opdrachtnemer op te schorten totdat de opdrachtnemer zich in regel stelt en zonder dat dit aanleiding kan geven tot schadevergoeding.
- 28.5 De opdrachtnemer garandeert dat er tijdens de werkzaamheden op het werk een persoon aanwezig is die zowel Nederlands als in de betreffende vreemde taal met de arbeidskrachten van de opdrachtnemer kan communiceren.
- 28.6 Ten behoeve van de correcte en goede uitvoering van de werkzaamheden, is het de opdrachtgever evenwel toegestaan om volgende instructies aan de werknemers van de opdrachtnemer of diens sub-onderaannemer(s) te geven, zonder dat er sprake is van de uitoefening van enig gedeelte van het werkgeversgezag :
- instructies inzake de te gebruiken documenten;
 - instructies inzake het te verwerken materiaal;
 - instructies inzake de maatvoering;
 - instructies inzake het opstellen en gebruiken van materieel;
 - instructies inzake het plaatsen van het materiaal;
 - instructies inzake de afwerkingsgraad van de werkzaamheden;
 - instructies inzake het beschermen van het geleverde materiaal;
 - instructies inzake het beschermen van het geplaatste/verwerkte materiaal;
 - instructies inzake het reinigen / onderhouden van het materiaal;
 - instructies inzake de gehanteerde werkmethode / volgorde;
 - instructies inzake het vaststellen van problemen met de contractuele termijnen.
- 28.7 De opdrachtnemer verbindt er zich toe enkel personeel tewerk te stellen dat over de vereiste vakkennis en bekwaamheden beschikt om de toevertrouwde werken naar behoren uit te voeren. Daar al de verantwoordelijkheid over dit punt bij de opdrachtnemer ligt, geeft deze aan de opdrachtgever hieromtrent alle nodige garanties.
- 28.8 Alleen de Belgische werknemers van de opdrachtnemer die werden aangegeven via Dimona, mogen zich op de bouwplaats begeven. Indien één of meerdere werknemers, om welke reden dan ook, niet geregistreerd werden via Dimona, moet de opdrachtnemer de opdrachtgever hiervan onmiddellijk informeren. De opdrachtnemer is ertoe gehouden om, voor aanvang van de werkzaamheden, een afschrift van zijn elektronisch personeelsregister, alsmede een kopie van de identiteitsbewijzen van de op de werf tewerkgestelde werknemers, aan de opdrachtgever over te maken.
- 28.9 In geval van tewerkstelling van werknemers uit de E.E.R., die onderworpen zijn aan de sociale zekerheidsregeling van een andere E.E.R.-lidstaat dan België, zal de opdrachtnemer voor ieder van deze werknemers een détacheringsgetuigschrift

- E-101, E-102 of A1 en een Limosa 1 aan de opdrachtgever bezorgen. Ingeval de opdrachtnemer onder de Belgische bouwsector ressorteert dient hij eveneens een attest van goed betalingsgedrag inzake de bijdragebetalingen aan het betreffende fonds van bestaanszekerheid (PDOK) voor te leggen.
- 28.10 Voor de tewerkstelling van buitenlandse werknemers die niet tot E.E.R. behoren, is de opdrachtnemer ertoe gehouden voor de aanvang van de prestaties van deze werknemers een afschrift van de arbeids- en verblijfsvergunning aan de opdrachtgever over te maken. Bovendien is de opdrachtnemer ertoe gehouden voor de aanvang van zijn prestaties en vóór het begin van de eerste tewerkstelling, een kopie van het aangiftebewijs "Limosa 1", alsmede de A1-documenten en een afschrift van het identiteitsbewijs voor elk van zijn werknemers aan de opdrachtgever te bezorgen.
- 28.11 De opdrachtnemer verklaart uitdrukkelijk dat hij geen illegale derdelanders, zijnde onderdanen die niet uit de E.E.R. komen, tewerkstelt en zal tewerkstellen en hij verklaart dat de door hem tewerkgestelde werknemers die niet over de nationaliteit van één van de E.E.R.-lidstaten beschikken, voorafgaand aan hun werkzaamheden in België, allen beschikken over een geldige Belgische arbeidskaart en een geldige Belgische arbeids- en verblijfsvergunning, dewelke minstens de periode van tewerkstelling dekken en de opdrachtnemer bevestigt dat hij het bezit van de verblijfsvergunning of -machtiging heeft nagegaan. De opdrachtnemer bevestigt tevens dat hij de bevoegde overheden in kennis heeft gesteld van deze tewerkstelling, in voorkomend geval middels een Dimona- of Limosa-aangifte, en houdt, gedurende de duur van de tewerkstelling, een afschrift van alle desbetreffende bewijsstukken ter beschikking voor zowel de opdrachtgever, als de inspectiediensten. Indien de opdrachtnemer werkt met werknemers die niet over de nationaliteit van één van de E.E.R.-lidstaten beschikken, is de opdrachtnemer ertoe gehouden vóór de aanvang van de prestaties van deze werknemers een afschrift van de Belgische arbeidskaart en de Belgische arbeids- en verblijfsvergunning, alsmede van de Limosa 1 en het E-101 of A1 document aan de opdrachtgever over te maken.
- 28.12 De opdrachtgever heeft het recht de toegang tot de bouwplaats te verbieden aan iedere werknemer die niet over de vereiste documenten beschikt of waarvoor niet het bewijs geleverd wordt dat de verschuldigde sociale zekerheidsbijdragen in de bevoegde E.E.R.lidstaat vereffend zijn. Deze ontzegging kan geen aanleiding zijn voor de opdrachtnemer om de vooropgestelde uitvoeringstermijnen te verdagen of schadevergoeding te vorderen. Elke vertraging of verstoring van de werken ten gevolge de ontzegging, valt volledig ten laste van de opdrachtnemer.
- 28.13 Elke tekortkoming aan deze verplichting verleent de opdrachtgever tevens het recht de uitvoering van de overeenkomst van rechtswege en zonder ingebrekestelling op te schorten of te ontbinden, op kosten en risico van de opdrachtnemer en onverminderd het recht van de opdrachtgever om vergoeding te vragen van de geleden schade.
- 28.14 Onderhavige overeenkomst wordt in ieder geval van rechtswege en onmiddellijk ontbonden lastens de opdrachtnemer vanaf het ogenblik dat de bevoegde inspectiediensten de kennisgeving omtrent de tewerkstelling van illegale derdelanders, zijnde onderdanen die niet over de nationaliteit van één van de E.E.R.-lidstaten beschikken, door de opdrachtnemer of diens sub-onderaannemer(s), hebben toegezonden aan de opdrachtgever.
- 28.15 De opdrachtnemer vrijwaart de opdrachtgever tegen eventueel aan de opdrachtgever opgelegde boetes als gevolg van overtreding van voormelde verplichtingen door de opdrachtnemer, door zijn arbeidskrachten of diens (sub)onderaannemers. Dit geldt ook voor de eventueel uit de overtreding voortvloeiende schade (als inkomensderving of aanspraken van derden).

Artikel 29 Kwaliteit en milieu

- 29.1 De opdrachtnemer is verantwoordelijk voor de veiligheid, gezondheid en het welzijn van de onder zijn toezicht staande arbeidskrachten en onderaannemers. Hij is verplicht om de vereiste maatregelen te treffen conform de voor dit werk geldende wettelijke voorschriften, alsmede instructies, eisen en aanwijzingen van de opdrachtgever, de bouwdirectie of overheidsinstanties zoals de arbeidsinspectie, stipt na te leven.
- 29.2 De opdrachtnemer is verplicht tot het nemen van noodzakelijke maatregelen, opdat tijdens aan- en afvoer van materieel en/of materialen c.q. opdat tijdens de uitvoering van zijn werkzaamheden, geen bodemverontreiniging en/of milieuschade zal optreden op het bouwterrein. Indien ten gevolge van onvoorzien omstandigheden bodemverontreiniging en/of milieuschade zou optreden, dan is de opdrachtnemer verplicht onmiddellijk de passende maatregelen te nemen en de verontreiniging aan de opdrachtgever te melden. Tevens zal de opdrachtnemer het herstel naar de oorspronkelijke toestand voor zijn rekening nemen. De opdrachtnemer is gehouden de opdrachtgever te vrijwaren voor aanspraken van derden ter zake.
- 29.3 De opdrachtnemer is gehouden zijn werkzaamheden uit te voeren volgens de vigerende milieuvoorschriften en wettelijke voorschriften en hij wordt geacht voorbereid te zijn op en te handelen bij (milieu)noodsituaties en de hiermee gepaard gaande nadelige milieueffecten, teneinde deze te voorkomen en tegen te gaan.
- 29.4 Indien een ongeval, bijna-ongeval of milieu-incident plaatsvindt, dan dient de opdrachtnemer dit onmiddellijk mondeling te melden bij de opdrachtgever. Uiterlijk binnen 12 uur nadat het ongeval, bijna-ongeval of milieu-incident heeft plaatsgevonden, dient de opdrachtnemer dit per e-mailbericht aan de projectleider van de opdrachtgever te melden.
- 29.5 De opdrachtnemer zorgt dat arbeidsongevallen, die zich op het werk voordoen waarbij personeel van de opdrachtnemer of van onderaannemers c.q. andere hulppersonen op enigerlei wijze betrekking is en die leiden tot de dood, letsel of ziekenhuisopname, terstond aan de opdrachtgever worden gemeld. De opdrachtgever draagt er vervolgens voor dat het ongeval onmiddellijk gemeld wordt aan de Externe Dienst voor Bescherming en Preventie op het werk en tevens dat binnen 10 dagen volgend op het ongeval, een omstandig verslag aan de betrokken personen en aan de regionale directie van Toezicht op het Welzijn op het Werk wordt bezorgd.
- 29.6 Conform de Belgische wet- en regelgeving zijn bedrijven verplicht om gevaarlijke stoffen te registreren. Tevens dienen deze bedrijven voorlichting te verstrekken over de aard en samenstelling van deze stoffen. Daar de opdrachtnemer op de hoogte is van de samenstelling van deze stoffen, is de opdrachtnemer verplicht om, aan de opdrachtgever of eender welke belanghebbende derde, de nodige productinformatie tijdig, eenduidig en schriftelijk te verstrekken bij levering van bouwstoffen / materialen.
- 29.7 De opdrachtnemer garandeert dat hij volledig op de hoogte is van Verordening EG Nr. 1907/2006 inzake Registratie, Evaluatie en Autorisatie van Chemische stoffen ("**REACH**") die in de Europese Unie worden geïmporteerd, gedistribueerd of gebruikt. De opdrachtnemer garandeert dat, indien en voor zover van toepassing, de geleverde zaken daarin volledig voldoen aan de eisen van REACH. De opdrachtnemer zal de (pre-) registratienummers doorgeven aan de opdrachtgever. Voor zover de geleverde zaken daarin onder andere nationale of internationale regelgeving vallen welke het gebruik van chemische stoffen beperken, garandeert de opdrachtnemer dat de geleverde zaken daarin volledig voldoen aan deze regelgeving.

Artikel 30 Geschillenbeslechting; toepasselijk recht

- 30.1 Alle geschillen tussen opdrachtgever en opdrachtnemer betreffende het bestaan, de inhoud, de interpretatie, het einde, ... van de tussen hen bestaande overeenkomst of van overeenkomsten die daarvan een uitvloeisel zijn, worden beslecht door de rechtbanken

van het gerechtelijk arrondissement Antwerpen. De opdrachtgever blijft echter bevoegd een geschil voor te leggen aan de volgens de wet bevoegde rechter.

- 30.2 Bovenstaande laat de verzoekmogelijkheid voor beide partijen om een voorlopige voorziening te treffen, dan wel bewarende maatregelen te nemen, onverlet.
- 30.3 De overeenkomsten worden uitsluitend door het Belgisch recht beheerst. Toepassing van het Weens Koopverdrag 1980 (CISG: Convention on the International Sales of Goods) is uitgesloten.
-

II A BIJZONDER GEDEELTE: INKOOPVOORWAARDEN

Artikel 31 Wijze van levering

- 31.1 Tenzij schriftelijk anders overeengekomen, geschiedt de levering franco inclusief rechten (Delivered Duty Paid volgens Incoterms 2010). Het transport van de zaken is voor rekening en risico van de opdrachtnemer.
- 31.2 Breuk en/of beschadiging ontstaan bij het laden, transport en/of bij het lossen en tassen (hiermee bedoeld het stapelen/leveren van big bags), zijn voor rekening van de opdrachtnemer, tenzij wordt aangetoond dat de schade is ontstaan door schuld van (werknemers van) de opdrachtgever.
- 31.3 Lossen en tassen (hiermee bedoeld het stapelen/leveren van big bags) buiten de normale werktijden van de opdrachtgever kan alleen plaatsvinden na voorafgaande schriftelijke goedkeuring door de opdrachtgever, tenzij bij overeenkomst anders is bepaald.
- 31.4 De zaken moeten behoorlijk en milieuvriendelijk zijn verpakt. De opdrachtnemer is aansprakelijk voor schade aan personen of zaken veroorzaakt door onvoldoende verpakking en/of beschadiging of vernieling van deze verpakking. De opdrachtgever heeft te allen tijde het recht de (transport) verpakkingsmaterialen voor rekening van de opdrachtnemer aan deze terug te bezorgen.

Artikel 32 Plaats van levering

- 32.1 De opdrachtnemer zal de zaken leveren op de plaats zoals vermeld in de overeenkomst. Indien geen leveringsplaats werd bepaald, dan zal levering geschieden op de bouwplaats, waarbij de exacte plaats van levering op de bouwplaats wordt bepaald op aanwijzing van de opdrachtgever.
- 32.2 Indien de opdrachtgever vóór de levering verlangt, dat de zaken op een andere dan de overeengekomen plaats worden geleverd, zal de opdrachtnemer gebonden zijn hieraan te voldoen voor zover dit redelijkerwijs van hem kan worden verlangd.

Artikel 33 Tijdstip van levering

- 33.1 De leveringen dienen op het in de overeenkomst vastgestelde tijdstippen te gebeuren, dan wel conform het door de opdrachtgever verstrekte stappenplan per project. Bij overschrijding van de levertijd is de opdrachtnemer zonder verdere ingebrekestelling in verzuim en gehouden alle door de opdrachtgever daardoor geleden schade op eerste verzoek te vergoeden.
- 33.2 De opdrachtnemer is gebonden aan het in de overeenkomst vastgestelde tijdstip van levering, dan wel het door de opdrachtgever vastgestelde leveringsschema, met dien verstande dat de opdrachtgever gerechtigd is het tijdstip c.q. het schema van levering nader vast te stellen door afroep en daarmee in te passen in de voortgang van het werk, en dit zonder dat de opdrachtnemer aanspraak kan maken op een prijswijziging of enige andere vorm van vergoeding.

- 33.3 De opdrachtgever is daarnaast gerechtigd indien de voortgang van het werk zulks vereist, de volgorde van de door de opdrachtnemer te verrichten leveringen nader te bepalen, zelfs indien in de overeenkomst een andere volgorde werd bepaald.
- 33.4 Indien om welke reden ook de opdrachtgever niet in de mogelijkheid is de zaken op het overeengekomen tijdstip in ontvangst te nemen, zal de opdrachtnemer de zaken bewaren, beveiligen en alle redelijke maatregelen treffen om achteruitgang in kwaliteit te voorkomen, totdat de zaken geleverd zijn/kunnen worden.
- 33.5 De opdrachtnemer is verplicht de opdrachtgever onmiddellijk te verwittigen, ingeval hij zijn contractuele prestatie niet op het in de overeenkomst vermelde tijdstip, dan wel conform het door de opdrachtgever vastgestelde leveringschema zal kunnen voltooien.
- 33.6 De opdrachtnemer is opzichtens de opdrachtgever aansprakelijk voor eventuele boetes of schadevergoedingen, die door de principaal en/of de bouwdirectie aan de opdrachtgever worden opgelegd wegens laattijdige oplevering van (een gedeelte van) het werk, ten gevolge van een aan de opdrachtnemer toerekenbare vertraging. De opdrachtgever heeft het recht deze boetes of schadevergoedingen te verhalen op de opdrachtnemer en hij is van rechtswege gerechtigd deze boetes of schadevergoedingen, conform artikel 13 (Compensatie) in te houden op de betalingen die de opdrachtgever nog aan de opdrachtnemer is verschuldigd.
- 33.7 Indien de levering(en) niet op het overeengekomen tijdstip via het overeengekomen tijdschema plaatsvindt(en), heeft de opdrachtgever de keuze om ofwel de nakoming van de overeenkomst, eventueel met schadevergoeding, te vorderen, dan wel, zonder voorafgaande ingebrekestelling en zonder rechterlijke machtiging, de overeenkomst conform artikel 22 (Gehele of gedeeltelijke ontbinding) te ontbinden, zonder tot vergoeding van schade en kosten gehouden te zijn.
- 33.8 De opdrachtnemer zal de geleverde zaken vergezeld laten gaan van alle benodigde documentatie, bestemd om de geleverde zaken naar behoren te kunnen gebruiken, alsmede van eventuele inspectie-, keurings- en controlerapporten en garantiebewijzen.
- 33.9 Deelleveringen zijn slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.
- 33.10 Ingeval van laattijdige levering, zal de opdrachtnemer aan de opdrachtgever van rechtswege en zonder verdere ingebrekestelling een schadevergoeding verschuldigd zijn. Het bedrag van deze schadevergoeding zal in de overeenkomst worden bepaald. Bij gebreke aan expliciete bepaling in de overeenkomst, bedraagt deze schadevergoeding 2% van de overeengekomen prijs per dag, met een minimum van 500,00 EUR per kalenderdag; en dit onverminderd het recht van de opdrachtgever om een hogere schadevergoeding te vorderen, ingeval de omvang van de bewezen schade hoger is.

Artikel 34 Risico- en eigendomsoverdracht

- 34.1 De eigendom van te leveren of te vervaardigen zaken wordt geacht reeds op de opdrachtgever te zijn overgegaan, zodra de opdrachtnemer deze in bewerking heeft genomen, van derden heeft verkregen of heeft vervaardigd. In alle andere gevallen gaat de eigendom van het geleverde op de opdrachtgever over op het moment van goedkeuring na levering, zodra het geleverde op de overeengekomen leveringsplaats door de opdrachtgever in ontvangst is genomen. Het geleverde is voor risico van de opdrachtnemer tot het moment dat het door de opdrachtgever in ontvangst is genomen.
- 34.2 In geval van afkeuring van de geleverde zaken door de opdrachtgever blijven de geleverde zaken eigendom van de opdrachtnemer. Het risico wordt in dat geval geacht bij de opdrachtnemer te zijn gebleven en derhalve nimmer op de opdrachtgever te zijn overgegaan. De opdrachtgever is in dat geval niet gehouden zijn verplichtingen uit de overeenkomst na te komen. De opdrachtnemer zal de opdrachtgever in dat geval crediteren voor reeds in rekening gebrachte bedragen en zal de reeds door de opdrachtgever betaalde bedragen onverwijld aan de opdrachtgever terugbetalen.
- 34.3 De door de opdrachtgever ter beschikking gestelde zaken zijn en blijven onder alle omstandigheden eigendom van de opdrachtgever en zullen als zodanig op voor derden

herkenbare wijze door de opdrachtnemer gekenmerkt en geïndividualiseerd worden; de bedoelde zaken worden geacht in goede staat te zijn en conform de vereiste specificaties, tenzij de opdrachtnemer binnen vier werkdagen na ontvangst van de zake aan de opdrachtgever schriftelijk zijn opmerkingen heeft meegedeeld. De opdrachtnemer zal op eerste verzoek van de opdrachtgever de bedoelde zaken aanwijzen en deze aan de opdrachtgever afgeven en overdragen.

Artikel 35 Aanvaarding en weigering

- 35.1 De levering wordt geacht door de opdrachtgever te zijn aanvaard en is pas definitief, wanneer en van zodra de levering is goedgekeurd door zowel de opdrachtgever, als de principaal. Tot het moment van definitieve levering hebben de opdrachtgever en/of de principaal en/of de bouwdirectie de bevoegdheid het geleverde af te keuren, zodat alle andere termijnen waarbinnen moet worden geprotesteerd, indien en voor zover deze toepasselijk zouden zijn op de opdrachtnemer, tegenover de opdrachtgever niet gelden.
- 35.2 Ingeval van afkeuring zal de opdrachtgever de opdrachtnemer hiervan onmiddellijk in kennis stellen. De opdrachtnemer zal afgekeurde zaken of een onderdeel daarvan op eerste verzoek voor zijn rekening onverwijld herstellen, vervangen en/of afvoeren, zonder dat de opdrachtgever tot enige extra vergoeding gehouden zal zijn, onverminderd de verplichting van de opdrachtnemer om eventueel voor de opdrachtgever of voor derden ontstane schade, inclusief vertragingsschade, te vergoeden. Bij gebreke aan herstel, vervanging en/of verwijdering van de afgekeurde zaken is de opdrachtgever gerechtigd deze op kosten van en voor risico van de opdrachtnemer te herstellen, te vervangen en/of terug te bezorgen.
- 35.3 Onverminderd het recht van de opdrachtgever om de overeenkomst (gedeeltelijk) te ontbinden en eventuele schadevergoeding te vorderen, heeft de opdrachtgever na afkeuring het recht binnen een door hem te stellen termijn levering te vragen van nieuwe zaken die wel aan de keuringseisen voldoen, zonder tot enige bijkomende vergoeding gehouden te zijn.
- 35.4 De opdrachtgever is gerechtigd de betaling van afgekeurde zaken op te schorten.

Artikel 36 Retourzendingen; verpakking

- 36.1 Wanneer standaard handelszaken door wijzigingen in de overeenkomst en/of op de overeenkomst betrekking hebbende stukken en/of door andere buiten de schuld van de opdrachtgever liggende oorzaken overtollig zijn, moeten deze door de opdrachtnemer tegen de gefactureerde prijs worden teruggenomen.
- 36.2 Tenzij schriftelijk anders overeengekomen, wordt de verpakking van de door de opdrachtnemer geleverde en terug te nemen zaken door de opdrachtgever niet betaald.
- 36.3 De opdrachtnemer zal, op eerste verzoek van de opdrachtgever, de eventueel betaalde verpakking van de zaken terugnemen en de ter zake in rekening gebrachte kosten aan de opdrachtgever terugbetalen.

II B BIJZONDER GEDEELTE: ONDERAANNEMINGSVOORWAARDEN

Artikel 37 Aanvang en oplevering van het werk; termijnen

- 37.1 De opdrachtnemer zal met de uitvoering van het werk een aanvang nemen op het tijdstip, vermeld in het op de overeenkomst van toepassing zijnde stappenplan per project. Indien in de overeenkomst geen datum en/of tijdstip waarop de opdrachtnemer met de werkzaamheden zal aanvangen is vermeld, zal de opdrachtgever deze bepalen. De opdrachtnemer voert het werk uit overeenkomstig het van de opdrachtgever ontvangen tijdschema en levert het werk op, op het tijdstip zoals vermeld in het stappenplan per project.
- 37.2 Het werk wordt als opgeleverd beschouwd, indien het overeenkomstig artikel 39 (Opneming en goedkeuring) is opgenomen en goedgekeurd.
- 37.3 Tot en met de datum van oplevering is het werk voor rekening en risico van de opdrachtnemer.
- 37.4 De opdrachtgever heeft het recht de volgorde van de uit te voeren werkzaamheden te wijzigen ingeval dit wenselijk is voor de voortgang van de bouw, zonder in voorkomend geval een vergoeding van schade en kosten verschuldigd te zijn aan de opdrachtnemer.
- 37.5 De opdrachtnemer is verplicht de opdrachtgever onmiddellijk mondeling en schriftelijk in kennis te stellen, ingeval hij zijn contractuele prestatie niet op het in de overeenkomst vermelde tijdstip, dan wel binnen het overeengekomen tijdschema zal kunnen voltooien.
- 37.6 De opdrachtnemer is jegens de opdrachtgever aansprakelijk voor eventuele boetes die door de principaal en/of de bouwdirectie aan de opdrachtgever worden opgelegd wegens te late oplevering van (gedeelten van) het werk ten gevolge van een aan de opdrachtnemer toe te rekenen vertraging. De opdrachtgever heeft het recht deze boetes geheel (ook al betreft de tekortkoming slechts een gedeelte van het totale werk) te verhalen op de opdrachtnemer, conform artikel 13 (Compensatie), door inhouding op de betalingen die de opdrachtgever nog aan de opdrachtnemer verschuldigd is.
- 37.7 Ingeval van gehele of gedeeltelijke overschrijding van de in de overeenkomst vermelde tijdstippen van aanvang of van (gedeelten van) het werk, of van overeengekomen termijnen waarbinnen de opdrachtnemer zijn verplichtingen dient na te komen, alsmede in het geval dat het werk naar zijn oordeel onvoldoende voortgang vindt, heeft de opdrachtgever de keuze om de nakoming van de overeenkomst, eventueel met schadevergoeding, te vorderen, dan wel de overeenkomst conform artikel 22 (Gehele of gedeeltelijke ontbinding) te ontbinden, zonder tot vergoeding van schade en kosten gehouden te zijn.
- 37.8 Ingeval van laattijdige oplevering van werk, is de opdrachtnemer van rechtswege en zonder verdere ingebrekestelling een schadevergoeding verschuldigd aan de opdrachtgever. Het bedrag van deze schadevergoeding zal in de overeenkomst worden bepaald. Bij gebreke aan expliciete bepaling in de overeenkomst, bedraagt deze schadevergoeding 2% van de overeengekomen prijs per dag, met een minimum van 500,00 EUR per kalenderdag, onverminderd het recht van de opdrachtgever om een hogere schadevergoeding te vorderen, ingeval de omvang van de bewezen schade hoger is.

Artikel 38 Oplevering en goedkeuring

- 38.1 De opdrachtnemer zal het werk uitvoeren naar de eisen van goed en deugdelijk werk, zoals deze door de opdrachtgever en/of de principaal en/of de bouwdirectie zijn gesteld, en overeenkomstig hetgeen daarover in de overeenkomst is bepaald.
- 38.2 De voorlopige oplevering geschiedt op een datum en tijdstip als genoemd in het stappenplan per project of op eerste verzoek van de opdrachtgever. De opdrachtgever kan verlangen dat de opdrachtnemer of diens gemachtigde bij de oplevering aanwezig is.
- 38.3 Na het onderzoek van de werken, wordt aan de opdrachtnemer zo spoedig mogelijk medegedeeld of de werken al dan niet goedgekeurd zijn, in het laatste geval met opgave

van redenen voor onthouding van de goedkeuring. De mededeling geschiedt schriftelijk, tenzij anders overeengekomen.

- 38.4 De opdrachtnemer zal het afgekeurde werk en/of onderdelen daarvan op eerste verzoek van de opdrachtgever herstellen of vervangen, zonder dat de opdrachtgever tot enige extra vergoeding gehouden zal zijn, onverminderd het recht van de opdrachtgever de ontbinding van de overeenkomst met het betalen van een schadevergoeding te vorderen.
- 38.5 Het bijkomende onderzoek van de werken, na eerdere onthouding van goedkeuring, geschiedt conform bovengenoemde bepalingen.
- 38.6 Indien er geen opmerkingen (meer) zijn, wordt een proces-verbaal van gunning van de voorlopige oplevering opgesteld en door alle (aanwezige) partijen ondertekend.
- 38.7 De voorlopige oplevering of gunning ontslaat de opdrachtnemer niet van enige garantie en/of aansprakelijkheid, zoals deze voortvloeien uit de tussen partijen gesloten overeenkomst of de wet.
- 38.8 Bij afkeuring van het werk of een onderdeel daarvan, heeft de opdrachtgever het recht de betaling van de prijs betreffende dit werk of onderdeel daarvan op te schorten.

Artikel 39 Garantie- en onderhoudstermijn

- 39.1 De garantietermijn vangt aan op de dag na de voorlopige oplevering van het werk door de opdrachtnemer aan de opdrachtgever en eindigt, tenzij bij de overeenkomst anders is bepaald, op het moment dat de garantietermijn die voor het totale werk tussen de principaal en de opdrachtgever is overeengekomen eindigt. In het geval de garantietermijn niet in de (hoofd)overeenkomst is bepaald, eindigt de garantietermijn twaalf maanden na de oplevering van het werk door de opdrachtgever aan de principaal.
- 39.2 De opdrachtnemer is gehouden de gebreken die gedurende de garantietermijn aan het licht komen op eerste verzoek van de opdrachtgever voor eigen rekening tot genoegen van de opdrachtgever en binnen een door de opdrachtgever in billijkheid te stellen termijn te herstellen.
- 39.3 Na afloop van de garantietermijn zal het werk, indien nodig, opnieuw worden onderzocht om na te gaan of de opdrachtnemer aan zijn verplichtingen heeft voldaan.
- 39.4 De gunning van de definitieve oplevering impliceert de aanvaarding van de werken en het einde van de garantie- en onderhoudstermijn.
Indien er slechts onbelangrijke gebreken of tekortkomingen worden vastgesteld, wordt hiervan melding gemaakt in het proces-verbaal van gunning van definitieve oplevering en wordt de datum vastgesteld, waarop deze werken moeten worden uitgevoerd en beëindigd.
- 39.5 Indien de opdrachtgever, de principaal en/of de bouwdirectie van oordeel zijn dat er belangrijke tekortkomingen of gebreken bestaan, dan zal de definitieve oplevering geweigerd worden en dienen de redenen van deze weigering te worden vermeld in het proces-verbaal. Dit proces-verbaal zal een nieuwe datum vaststellen voor de volledige beëindiging en de goede afwerking van de werken.

Artikel 40 Aansprakelijkheid

- 40.1 De opdrachtnemer is aansprakelijk voor de goede uitvoering van de met hem overeengekomen werken.
- 40.2 De opdrachtgever behoudt zich het recht voor de opdrachtnemer aansprakelijk te stellen voor zichtbare gebreken, tot bij definitieve oplevering.
- 40.3 De opdrachtnemer staat in voor het herstel van de hem toerekenbare lichte verborgen gebreken die tot 10 jaar na de gunning van de definitieve oplevering aan het licht komen.
- 40.4 De opdrachtnemer is in toepassing van de artikelen 1792 en 2270 B.W. gedurende een termijn van 10 jaar aansprakelijk voor het geheel of gedeeltelijk tenietgaan van het gebouw, hetzij ingevolge gebreken in de bouw, hetzij ingevolge ongeschiktheid van de grond of voor zware gebreken die de stevigheid van het gebouw of het bouwwerk bedreigen. Deze aansprakelijkheid vangt aan bij definitieve oplevering.

- 40.5 De opdrachtnemer zal de opdrachtgever vrijwaren voor diens eventuele aansprakelijkheid voor burenhinder op grond van artikel 544 B.W. in een procedure ingesteld tegen de opdrachtgever wegens verstoring van het evenwicht tussen naburige eigenaars.
- 40.6 De opdrachtnemer leeft de stedenbouwkundige voorschriften na, alsmede de inhoud van de vergunningen, waarvan de uit te voeren werken het voorwerp zijn.

Artikel 41 Eenzijdige beëindiging door de opdrachtgever

- 41.1 De opdrachtgever heeft krachtens artikel 1794 B.W. het recht de aanneming van werk, op gelijk welk ogenblik en door zijn loutere wil, te beëindigen, mits hij de opdrachtnemer vergoedt voor het geleverde werk en de geleverde materialen.
- 41.2 De opdrachtnemer is niet gerechtigd op een vergoeding voor winstderving.

Artikel 42 Meer- en minderwerk

- 42.1 Meerwerk mag uitsluitend worden uitgevoerd na goedkeuring door en na een schriftelijke opdracht van de opdrachtgever. De opdrachtgever is slechts gehouden door hem schriftelijk opgedragen meerwerk te betalen. Overeenkomstig het stappenplan per project, of indien daarin niets is bepaald na oplevering van het werk, verstrekt de opdrachtnemer een schriftelijk overzicht van het schriftelijk opgedragen en uitgevoerde meerwerk. Tenzij anders overeengekomen verstrekt de opdrachtgever conform het stappenplan per project en na goedkeuring van het door de opdrachtnemer verstrekte overzicht, een inkoopopdracht aan de opdrachtnemer voor het schriftelijk opgedragen en uitgevoerde meerwerk.
- Deze inkoopopdracht wordt slechts dan verstrekt indien de principaal goedkeuring verleent en de opdrachtgever opdracht verstrekt voor het meerwerk. Facturering en betaling van meerwerk vindt overeenkomstig de artikelen 15 (Facturering) en 16 (Betaling en eindafrekening) plaats bij de eindafrekening. Minderwerk wordt in onderling overleg tussen de opdrachtgever en de opdrachtnemer bepaald. Tenzij anders overeengekomen geschiedt de verrekening van het minderwerk bij de eindafrekening.
- 42.2 In geen geval zullen als meerwerk of bijgekomen werk worden beschouwd en door de opdrachtgever worden betaald, werkzaamheden die redelijkerwijs moeten worden aangemerkt als tot het werk behorend, teneinde het werk overeenkomstig de aard en de bedoeling van de opdracht en overeenkomstig de aan deugdlijk werk te stellen eisen te kunnen opleveren.
- 42.3 Voor meer- en/of minderwerk gelden, onverminderd het overige in dit artikel bepaalde en tenzij schriftelijk anders overeengekomen, de voorwaarden van de overeenkomst tussen de opdrachtgever en de opdrachtnemer.
- 42.4 De opdrachtnemer heeft geen recht op betaling van meerwerk indien de opdrachtgever dit meerwerk niet betaald krijgt van de principaal.
- 42.5 De hoeveelheden zijn niet verrekenbaar, tenzij in de overeenkomst uitdrukkelijk is bepaald dat het gaat om verrekenbare hoeveelheden. De in de overeenkomst vermelde hoeveelheden zijn zo nauwkeurig mogelijk opgegeven en er dient, zonder dat de opdrachtnemer gerechtigd is prijsaanpassing per eenheid te vragen, zoveel meer of minder te worden geleverd als het werk vereist.

Artikel 43 Wetten, voorschriften, vergunningen

- 43.1 De opdrachtnemer wordt geacht bekend te zijn met alle bij of krachtens de wet gegeven voorschriften, dewelke de opdrachtgever conform de met de principaal gesloten hoofdovereenkomst bij de uitvoering van het werk (waar het in de overeenkomst omschreven werk deel van uitmaakt), behoort na te leven en in acht te nemen. De aan de opdrachtgever verleende vergunningen c.q. ontheffingen, dewelke verband houden met de uitvoering van de overeenkomst, liggen ter inzage voor de opdrachtnemer.

- 43.2 De opdrachtnemer is verplicht alle wettelijke voorschriften, die betrekking hebben op de door hem uit te voeren onderdelen van het werk, na te leven en in acht te nemen, zoals de opdrachtgever deze zou moeten naleven en in acht nemen, indien hij dit onderdeel van het werk zelf zou uitvoeren. De opdrachtnemer zal alle door niet-naleving van deze wettelijke voorschriften veroorzaakte schade en kosten aan de opdrachtgever vergoeden en de opdrachtgever vrijwaren voor aanspraken van derden, waaronder begrepen alle van overheidswege genomen maatregelen ter handhaving van die voorschriften.
- 43.3 Tenzij anders overeengekomen zal de opdrachtnemer zelf zorg dragen voor de in verband met de uitvoering van zijn opdracht vereiste vergunningen. Tevens zorgt hij dat de door hem in te schakelen onderaannemers beschikken over de vereiste vergunningen.

Artikel 44 Materialen; gereedschappen; materieel

- 44.1 De opdrachtnemer zorgt, op eigen rekening en op eigen risico, zelf voor alle benodigd materieel, zoals steigers, hoogwerkers e.d. Alle transporten van materialen en materieel zijn voor rekening en risico van de opdrachtnemer.
- 44.2 Indien en voor zover er voor de werkzaamheden materialen nodig zijn die door de opdrachtgever moeten worden geleverd, zullen deze materialen op afroep aan de opdrachtnemer worden geleverd. De zorg voor deze materialen is voor rekening en risico van de opdrachtnemer. De opdrachtnemer dient te zorgen voor een correcte ontvangst, opslag en transport van de materialen op het werk en voor eventuele retourzendingen.
- 44.3 Indien voor de door de opdrachtnemer te verrichten werkzaamheden, materialen, gereedschappen en/of materieel wordt gebruikt dat door de opdrachtgever ter beschikking is gesteld, is dit gebruik voor risico van de opdrachtnemer en zullen materialen, gereedschappen en materieel na uitvoering van de overeenkomst en overigens op eerste verzoek van de opdrachtgever onverwijld aan de opdrachtgever worden terugbezorgd in dezelfde staat als waarin dit is aangeleverd. De opdrachtnemer dient op een correcte en zorgvuldige wijze met het materiaal, gereedschappen en/of materieel, aangeleverd door de opdrachtgever, om te gaan en dient te zorgen voor een correcte ontvangst, opslag en transport ervan.

Artikel 45 Eigendoms- en risico-overdracht

- 45.1 De opdrachtgever wordt eigenaar van de door de opdrachtnemer geleverde materialen en installaties op het ogenblik dat deze worden geïncorporeerd.
- 45.2 Tot bij voorlopige oplevering blijft het risico op het geheel of gedeeltelijk tenietgaan van de werken bij de opdrachtnemer.

Artikel 46 Organisatie van de werf

- 46.1 De opdrachtnemer is verplicht uitsluitend de door de opdrachtgever gegeven orders en aanwijzingen, inzake organisatie en praktische uitvoering van het werk, op te volgen. De opdrachtgever hanteert bouwplaatsregels. De opdrachtnemer is verplicht van de bouwplaatsregels kennis te nemen en zijn arbeidskrachten (in dit artikel daaronder mede begrepen de door hem ingeschakelde derden) effectief en aantoonbaar te instrueren over de van toepassing zijnde bouwplaatsregels.
- 46.2 De opdrachtnemer is gehouden de aanwijzingen op te volgen van de arbeidsinspectie alsmede van de door de opdrachtgever ingeschakelde adviseurs/veiligheidscoördinatoren ter zake van de organisatie van de bouwplaats, onder andere voor wat betreft de opslag en de veiligheid van materiaal en de veiligheid van uit te voeren werk.
- 46.3 Algemeen of ter plaatse van het werk erkende, of door overheid dan wel krachtens CAO voorgeschreven rust- of feestdagen, vakantie- of andere vastgestelde of vast te stellen vrije dagen, gelden ook voor de opdrachtnemer en zijn personeelsleden, die werkzaamheden uitvoeren op het werk. Eventueel hieruit voortvloeiende meerkosten voor de opdrachtnemer zullen niet op de opdrachtgever verhaald kunnen worden. Dit

laatste geldt eveneens indien door staking bij de opdrachtgever of bij derden, daaronder begrepen de principaal, niet van de diensten van de opdrachtnemer gebruik gemaakt kan worden.

- 46.4 De door de opdrachtnemer uit te voeren werkzaamheden dienen conform de uitvoeringsplanning binnen de op de bouwplaats geldende werktijden te geschieden, waarbij de (werknemers van de) opdrachtnemer zich aanpas(t)(sen) aan de vakantie-, werk- en schafttijden van de opdrachtgever. Indien de opdrachtgever zulks verlangt gedurende het winterseizoen door te werken is de opdrachtnemer verplicht hieraan zijn medewerking te verlenen.
- 46.5 De opdrachtnemer is ertoe gehouden geen werknemers in dienst te nemen, indien zij niet door een door hun vorige werkgever ondertekend en gedateerd bewijsstuk overleggen, waaruit blijkt dat die dienstbetrekking is beëindigd.
- 46.6 De opdrachtgever heeft de bevoegdheid werknemers van de opdrachtnemer de toegang tot de bouwplaats te ontzeggen c.q. deze te laten verwijderen, wegens overtreding van de bouwplaatsregels en/of ongeschiktheid, ordeverstoring, wangedrag etc.
- 46.7 Tenzij de opdrachtnemer zelf of zijn gemachtigde op het werk ter plaatse is, dient tijdens de uitvoering van zijn werkzaamheden steeds een persoon aanwezig te zijn die de opdracht heeft orders en aanwijzingen van of namens de opdrachtgever op te volgen en deze onverwijld aan de opdrachtnemer of diens gemachtigde over te brengen. De naam van deze persoon dient bekend te zijn gemaakt bij de uitvoerder van de opdrachtgever en bij de bouwdirectie ter plaatse. Deze persoon dient zich bij aanvang, onderbreking of beëindiging van de werkzaamheden te melden bij de uitvoerder van de opdrachtgever.
- 46.8 De opdrachtnemer verleent zijn medewerking aan het schoonhouden van de bouwplaats. Met name is hij verplicht voor eigen rekening het door zijn werkzaamheden veroorzaakte puin en bouwafval, waaronder gebruikt verpakkingsmateriaal, gereedschappen en materieel, het restant materiaal en verbruiks zaken steeds op legale wijze en behoorlijk op te ruimen en dit conform de instructies met betrekking tot afvalscheiding die de opdrachtgever specifiek aan zijn arbeidskrachten heeft opgelegd. Tenzij schriftelijk anders is overeengekomen, gebeurt de opruiming van het puin etc. in containers van de opdrachtnemer.
- 46.9 Het laden, lossen en parkeren van vervoermiddelen door de opdrachtnemer en zijn arbeidskrachten gebeurt op aanwijzing van de opdrachtgever. Eventuele parkeer-, reis- en verblijfkosten zijn voor rekening van de opdrachtnemer.
- 46.10 Tenzij anders overeengekomen draagt de opdrachtnemer zorg voor het schoonhouden van (schaft)ruimtes of (schaft)keten, alsmede voor het verstrekken van drinkwater, koffie en thee aan zijn arbeidskrachten.
- 46.11 Slechts na schriftelijke toestemming van de opdrachtgever is het de opdrachtnemer toegestaan reclameaanduidingen van zijn naam, bedrijf en logo aan te brengen op de bouwplaats. De aan te brengen reclameaanduidingen alsmede de plaatsing daarvan dient door de opdrachtgever te zijn goedgekeurd.
- 46.1 De opdrachtnemer is verplicht zijn arbeidskrachten eenduidige en herkenbare bedrijfskleding te laten dragen.

Artikel 47 Veiligheid op de werf

- 47.1 De opdrachtnemer neemt kennis van de bouwplaats in functie van de veilige uitvoering van de werken en beijvert zich om de werken in optimale en veilige omstandigheden uit te voeren.
- 47.2 De opdrachtnemer moet alle nodige veiligheidsmaatregelen nemen ter vrijwaring van de veiligheid in het algemeen op de werf. In het bijzonder dient hij te waken over de maatregelen inzake de veiligheid en gezondheid van de personen die bij de uitvoering van de werken zijn betrokken. Terzake neemt de opdrachtnemer alle gepaste preventie maatregelen, conform de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van een werk.

- 47.3 De opdrachtnemer staat er voor in dat de door hem ingezette arbeidskracht(en) (in dit artikel daaronder mede begrepen de door hem ingeschakelde derden) zich strikt houd(en)(t) aan alle bouwplaatsregels en veiligheidsvoorschriften.
- 47.4 De opdrachtnemer erkent dat de veiligheidsverplichting met betrekking tot de uitvoering van de werken voor zijn rekening is en hij garandeert deze ten opzichte van de opdrachtgever en alle schadelijgende derden.
- 47.5 De opdrachtnemer dient te zorgen voor de persoonlijke beschermingsmiddelen, alsmede voor de keuring van het materieel. De opdrachtgever verzorgt toolboxmeetings en/of periodieke veiligheidsinstructies. De opdrachtnemer en zijn arbeidskrachten zijn verplicht deze toolboxmeetings bij te wonen. De opdrachtnemer draagt zorg voor het uitvoeren en naleven van de regels en voorschriften welke voor het werk van toepassing zijn.
- 47.6 De door de opdrachtnemer tewerkgestelde arbeidskrachten zullen de door of namens de opdrachtgever gegeven aanwijzingen en instructies betreffende de arbeidsomstandigheden en de veiligheid op en rond de werkplaats onmiddellijk en nauwgezet opvolgen; deze verplichting geldt eveneens ingeval dergelijke aanwijzingen en instructies gegeven worden door de Veiligheidscoördinatoren, de Externe Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk, de Arbeidsinspectie en door eventueel door de opdrachtgever ingeschakelde externe adviseurs.
- 47.7 De voorman c.q. uitvoerder van de opdrachtnemer moet zich ten alle tijde melden voor aanvang van de werkzaamheden bij de uitvoerder van de opdrachtgever op het project.
- 47.8 Bij niet nakoming door de opdrachtnemer of door de arbeidskracht van één of meer van de in het vorige lid omschreven verplichtingen of gedragingen, heeft de opdrachtgever het recht die arbeidskracht de verdere toegang tot de werkplaats/het project te ontzeggen.
- 47.9 De opdrachtnemer verklaart in het bezit te zijn van alle diploma's/certificaten dewelke wettelijk vereist zijn voor het uitvoeren van de werkzaamheden als omschreven; kopieën worden op eerste verzoek van de opdrachtgever verstrekt.
- 47.10 Voor ongevallen van welke aard ook die zich, naar aanleiding van de uitvoering van de werken, zouden voordoen, kan de opdrachtgever niet aansprakelijk gesteld worden. Alle schade aangebracht aan de eigendommen van de opdrachtgever of deze van derden zullen door de opdrachtnemer vergoed worden. De opdrachtnemer draagt, tot volle ontlasting van de opdrachtgever, die door de opdrachtnemer tegen elk verhaal gevrijwaard wordt, alle schadelijke gevolgen voortvloeiende uit de ongevallen of uit welke andere oorzaak ook, die naar aanleiding van het uitvoeren van de werken zouden voortkomen.
- 47.11 De opdrachtnemer houdt rekening met de plaats waar hij zijn werkzaamheden dient uit te voeren. In het bijzonder zal de opdrachtnemer de opdrachtgever inlichten omtrent de risico's die aan de werken verbonden zijn en hij zal alle medewerking terzake van de voormelde verplichtingen aan de opdrachtgever verlenen.
- 47.12 De Nederlandse opdrachtnemers zijn verplicht, bij toepassing van zogenaamde wintervoorzieningen, hun medewerking aan verlet bestrijdende maatregelen te verlenen, conform het Bureau Weerverletbestrijding van het Technisch Bureau Bouwnijverheid.

Artikel 48 Veiligheidscoördinatie

- 48.1 De opdrachtnemer en de opdrachtgever leven stipt de verplichtingen na van de Welzijnswet van 4 augustus 1996 en in het bijzonder van het KB van 25 januari 2001 met betrekking tot de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen. De opdrachtgever en opdrachtnemer werken samen met de coördinator-ontwerp en de coördinator-verwezenlijking opdat hun wettelijke opdracht volledig kan worden uitgevoerd. De kosten van deze samenwerking zijn eigen aan elke partij.
- 48.2 De principaal waakt erover om de coördinator-ontwerp en de coördinator-verwezenlijking aan te stellen. De principaal draagt de kosten van de coördinatieverplichting.

- 48.3 De opdrachtnemer en diens aangestelden (zowel werknemers, als derde-contractspartijen) zijn verplicht hun volledige medewerking te verlenen aan de coördinator-ontwerp en de coördinator-verwezenlijking bij de uitvoering van hun wettelijk opgelegde taken, zoals o.m., doch niet limitatief, het overmaken aan de veiligheidscoördinator van de risicoanalyse van de door hen uit te voeren werkzaamheden.
- 48.4 De opdrachtgever en de opdrachtnemer nemen alle noodzakelijke veiligheids- en preventiemaatregelen. De opdrachtgever en de opdrachtnemer zullen de werkzaamheden enkel aanvangen of voortzetten na de aanstelling van de coördinator-verwezenlijking of diens eventuele vervanger, en de noodzakelijke beschermingsmaatregelen in geval van overmacht voorzien. De opdrachtgever zal de boetes, die hem wegens niet-naleving van de verplichtingen door de opdrachtnemer, op de opdrachtnemer verhalen en zal deze afhouden, conform artikel 13 (Compensatie) van de nog aan de opdrachtnemer verschuldigde betalingen.
- Indien de opdrachtnemer in gebreke blijft, zelfs na ingebrekestelling, zal de opdrachtgever en/of de bouwdirectie zelf en zonder verdere verwittiging de nodige maatregelen kunnen nemen op kosten van de opdrachtnemer. Ook deze kosten kunnen op de opdrachtnemer, conform artikel 13 (Compensatie) worden verhaald.

Aannemersbedrijf Fried van de Laar B.V.

Handelsweg 1
5683 PS Best
Nederland

Telefoon: 0499-396438
E-mail: info@friedvandelaar.nl
Website: www.friedvandelaar.nl
B.T.W.: 806.83.25.87.B01